

Znanja i stavovi studenata o izbjeljivanju zubi

Lovrenčić, Debora

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Dental Medicine and Health Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultet za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:243:653967>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-09**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Dental Medicine and Health Osijek
Repository](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

FAKULTET ZA DENTALNU MEDICINU I ZDRAVSTVO

OSIJEK

Preddiplomski sveučilišni studij Dentalna higijena

Debora Lovrenčić

ZNANJA I STAVOVI STUDENATA O

IZBJELJIVANJU ZUBI

Završni rad

Osijek, 2021.

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

FAKULTET ZA DENTALNU MEDICINU I ZDRAVSTVO

OSIJEK

Preddiplomski sveučilišni studij Dentalna higijena

Debora Lovrenčić

ZNANJA I STAVOVI STUDENATA O

IZBJELJIVANJU ZUBI

Završni rad

Osijek, 2021.

Rad je ostvaren na Fakultetu za dentalnu medicinu i zdravstvo u Osijeku.

Mentor rada: doc.dr.sc. Zrinka Ivanišević, dr.med.dent

Rad sadrži: 45 listova, 21 tablicu i 10 slika.

Znanstveno područje: Biomedicina i zdravstvo

Znanstveno polje: Dentalna medicina

Znanstvena grana: Dječja i preventivna dentalna medicina

ZAHVALA

Prije svega, zahvaljujem se mentoru, doc.dr.sc Zrinki Ivanišević, dr.med.dent, na stručnom vodstvu tijekom izrade završnog rada.

Hvala prof. pedagogije i dipl. knjižničarki Ivi Sesar za ugodnu suradnju i pomoći u pronalasku literature.

Veliko hvala mojoj obitelji, prvenstveno roditeljima što su mi pružili mogućnost da ostvarim svoje dječje snove. Hvala baki Mariji i djedu Stjepanu na podršci i razumijevanju tijekom fakultetskog obrazovanja. Hvala i obitelji Božić na nesebičnoj pomoći.

Hvala dragim prijateljicama Ani i Nataliji i dečku Nikoli koji su cijelo vrijeme vjerovali u mene, poticali i motivirali me u ostvarivanju ciljeva i bez kojih ovaj svečani čin ne bi bio upotpunjen.

Za kraj se želim zahvaliti i svima ostalima koji su mi obogatili studentske dane.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
1.1. Etiologija obojenja.....	1
1.1.1. Vanjska obojenja zuba	1
1.1.2. Unutarnja obojena zuba.....	1
1.2. Dijagnoza i plan terapije	2
1.3. Indikacije i kontraindikacije izbjeljivanja zubi	2
1.3.1 Indikacije izbjeljivanja zubi	3
1.3.2. Kontraindikacije izbjeljivanja zubi.....	3
1.4. Materijali za izbjeljivanje zubi	4
1.4.1. Vodikov peroksid.....	4
1.4.2. Natrijev perborat	4
1.4.3. Karbamid peroksid.....	4
1.5. Mehanizam izbjeljivanja zubi	4
1.6. Tehnike izbjeljivanja zubi.....	5
1.6.1. Izbjeljivanje vitalnih zubi.....	5
1.6.2. Izbjeljivanje avitalnih zubi	7
1.7. Popratne pojave izbjeljivanja zubi.....	8
2. CILJ RADA	10
3. ISPITANICI I METODE.....	11
3.1. Ustroj studije	11
3.2. Ispitanici.....	11
3.3. Metode	11
3.4. Statističke metode.....	11
4. REZULTATI.....	12
5. RASPRAVA	31
6. ZAKLJUČAK	33
7. SAŽETAK	34
8. SUMMARY	35
9. LITERATURA.....	36
10. ŽIVOTOPIS	38
11. PRILOZI	39

1. UVOD

U suvremenoj dentalnoj medicini sve više se stavlja naglasak na estetiku. Osmijeh često definira privlačno lice i zbog toga ima važnu ulogu u socijalnoj interakciji. Izgled i boja zuba važni su čimbenici mnogim populacijskim skupinama i povezani su s povećanom željom za tretmanima koji poboljšavaju estetiku zubi (1). Izbjeljivanje zubi jedan je od najtraženijih tretmana jer se bijeli zubi smatraju zdravima i lijepima (2). Izbjeljivanje zubi postupak je kojim se tretiraju i uklanjaju obojenja (vanjska i unutarnja) na zubima (3). Vanjska i unutarnja obojenja zubi pojavljuju se nakon nicanja zuba ili nastaju kao posljedica stomatoloških zahvata (4). Izbjeljivanje zubi može se provoditi u ordinaciji dentalne medicine i kod kuće. Potražnja za bijelim zubima raste pa se zbog povećane popularnosti različitih metoda izbjeljivanja i razvoja brojnih komercijalno dostupnih proizvoda važno dobro informirati (5, 3). Postoje određene indikacije i kontraindikacije za izbjeljivanje na temelju kojih se može zaključiti da nisu sve metode izbjeljivanja zubi sigurne i da nisu svi pacijenti kandidati za taj postupak (3). Kako za stomatologa, tako i za pacijenta, od velike je važnosti pravilna provedba izbjeljivanja zubi i pridržavanje uputa proizvođača da bi se spriječile moguće nuspojave izbjeljivanja zubi.

1.1. Etiologija obojenja

Djelovanjem različitih čimbenika zubi tijekom godina izgube prirodnu bjelinu i sjaj, a možemo ih podijeliti na vanjske (ekstrinzične) i unutarnje (intrinzične) (6).

1.1.1. Vanjska obojenja zuba

Vanjske (ekstrinzične) diskoloracije su obojenja na površini zuba nastala konzumacijom obojenih napitaka kao što su kava, čaj, gazirana pića i crno vino (7 - 9). Kiseli napitci poput limunade mogu biti jedan od uzroka pigmentacija. Pušenje i nepridržavanje svakodnevne oralne higijene također može dovesti do obojenja zubi (10). Obojenja koja uzrokuju vanjski čimbenici najčešće je moguće odstraniti pjeskarenjem i mikroabrazijom u ordinaciji dentalne medicine i svakodnevnom oralnom higijenom (mehaničko čišćenje).

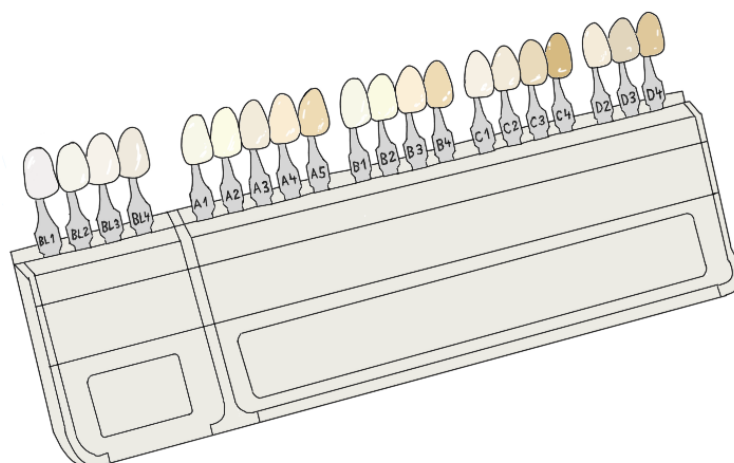
1.1.2. Unutarnja obojena zuba

Unutarnje (intrinzične) diskoloracije uzrokovane su genetikom, konzumacijom lijekova kao što su tetraciklinski antibiotici, unosom povećanih koncentracija fluora (dentalna fluoroza), traumama zuba, ostacima pulpnog tkiva u kruni ili korijenu zuba nakon endodontskog

tretmana te starenjem zbog trošenja cakline, stvaranja sekundarnog i tercijarnog dentina i promjene kemijskog sastava sline (7, 3). Za tretiranje unutarnjih obojenja zubi potreban je sustav za profesionalno izbjeljivanje u ordinaciji.

1.2. Dijagnoza i plan terapije

Prije donošenja odluke o provedbi izbjeljivanja doktor dentalne medicine je obavezan uzeti medicinsku i dentalnu anamnezu pacijenta. Pomoću tih anamneza dobivaju se informacije o mogućim bolestima, oralnoj higijeni i prehranbenim i ostalim navikama pacijenta. Prije samog postupka izbjeljivanja potrebno je postaviti dijagnozu (odrediti uzrok i položaj pigmentacije), napraviti plan terapije (unutrašnje ili vanjsko izbjeljivanje i izbor tehnike), napraviti prognozu procjene (predvidjeti kratkoročni ili dugoročni uspjeh), objasniti pacijentu moguće popratne simptome (osjetljivost, upala gingive) i utjecaj pacijentovih navika na završni uspjeh tretmana (4, 3). Ukoliko postoji, poželjno je ukloniti karijes i očistiti meke i tvrde naslage na zubima (3). Potrebno je prije tretmana zabilježiti početnu, a nakon tretmana završnu boju zubi pomoću ključa boja (Slika 1) i fotografije.

Slika 1. Ključ boja

1.3. Indikacije i kontraindikacije izbjeljivanja zubi

Svakom pacijentu treba pristupiti individualno zbog činjenice da nisu svi pacijenti kandidati za izbjeljivanje zubi. Indikacije za izbjeljivanje zubi su stanja kod kojih je poželjno i preporučljivo provesti postupak izbjeljivanja (3). S druge strane, kontraindikacije su stanja u kojima je postupak izbjeljivanja nepoželjan, a u nekim situacijama i neizvediv.

1.3.1. Indikacije izbjeljivanja zubi

Indikacije za izbjeljivanje zubi su:

- vanjska obojenja zubi različite etiologije (kromogena hrana i piće, pušenje, loša oralna higijena)
- unutarnja obojenja zubi različite etiologije (tetraciklinska obojenja, dentalna fluorozna, traume)
- promjena boje uzrokovana starenjem
- izbjeljivanje u sklopu restaurativne i protetske terapije (3, 11).

1.3.2. Kontraindikacije izbjeljivanja zubi

Kontraindikacije izbjeljivanja zubi su:

- površinska obojenja zuba koja je moguće ukloniti profesionalnim čišćenjem u ordinaciji dentalne medicine
- široke pulpne komorice zbog moguće preosjetljivosti (mladi trajni zubi)
- dentinska hipersenzitivnost
- nedostatak dentina (prosijavanje usne šupljine kroz caklinu)
- nesanirani karijes
- trudnice i dojilje (nedostatak informacija o utjecaju na fetus)
- alergije na sastojke materijala za izbjeljivanje
- pacijenti koji imaju emocionalne i psihičke poteškoće
- nemotivirani pacijenti s lošim navikama (3, 11, 12).

1.4. Materijali za izbjeljivanje zubi

Osnova materijala za izbjeljivanje zubi su oksidirajuća sredstva. Najpopularnija sredstva za izbjeljivanje zubi su vodikov peroksid, natrijev perborat i karbamid peroksid različitih koncentracija.

1.4.1. Vodikov peroksid

Vodikov peroksid (H_2O_2) je spoj vodika i kisika (3). Snažan je oksidans, najčešće upotrebljavan za izbjeljivanje zubi u koncentracijama od 30-35 % (12). Vodikov peroksid je nestabilan te se zbog toga mora pažljivo primjenjivati. Manje koncentracije vodikova peroksida mogu imati jednaku učinkovitost u promjeni boje zuba kao i kada se izbjeljuje većim koncentracijama, a uz to je smanjena mogućnost pojave neželjenih posljedica (13). Za izbjeljivanje zubi koriste se samo svježi pripravci koji moraju biti pothlađeni i pohranjeni na tamnom mjestu (14).

1.4.2. Natrijev perborat

Natrijev perborat je bjelkasta otopina bez mirisa. U obliku praha je stabilan, no u dodiru s vlažnom površinom (vodom, kiselinom ili toplim zrakom) natrijev perborat raspada se na natrijev metaborat, vodikov peroksid i kisikove komplekse koji su odgovorni za izbjeljivanje (4, 3). Miješa se s vodom ili 3 do 30 %-tnim vodikovim peroksidom i uglavnom se koristi za unutarnje izbjeljivanje zubi (15, 3). Ukoliko se natrijev perborat miješa s vodom, za učinak izbjeljivanja potrebna je dulja primjena i češća izmjena materijala, no u usporedbi s mješavinom natrijeva perborata s 3 do 30 %-tnim vodikovim peroksidom, efekt izbjeljivanja je jednak (3, 14).

1.4.3. Karbamid peroksid

Razlaže se na vodikov peroksid i ureu (3). Koristi se uglavnom za uklanjanje obojenja nastalih na površini zuba. Najčešći je sastojak materijala za izbjeljivanje zubi kod kuće u koncentraciji od 10 do 20 % (16).

1.5. Mehanizam izbjeljivanja zubi

Izbjeljivanje zubi provodi se pomoću kemijski sredstava koja prodiru u tvrda zubna tkiva gdje oksidiraju čestice koje su izazvale obojenja (12). Velike obojene molekule tih čestica koje emitiraju svjetlost u vidljivom dijelu spektra cijepaju se na manje molekule koje su neobojene i emitiraju u nevidljivom dijelu spektra (12, 3). Kao posljedica navedenog boja se

mijenja u svjetliju od početne. Na učinak izbjeljivanja utječe i koncentracija, temperatura i trajanje postupka (11). Kod primjene većih koncentracija, postiže se veći trenutačni učinak izbjeljivanja. S manjim koncentracijama moguće je postići identičan učinak izbjeljivanja, ali je potrebno više vremena. Povećanjem temperature za 10 °C dolazi do dvostrukog povećanja brzine kemijske reakcije (3). Važno je napomenuti da se zbog previsokih temperatura može javiti bol i neželjene posljedice. Odnos vremena aplikacije materijala za izbjeljivanje zubi i učinkovitost izbjeljivanja međusobno su proporcionalni (11).

1.6. Tehnike izbjeljivanja zubi

S obzirom na vitalitet zuba, tehnike izbjeljivanja zubi podijeljene su na one koji se koriste za provedbu izbjeljivanja na vitalnim i izbjeljivanja na avitalnim zubima.

1.6.1. Izbjeljivanje vitalnih zubi

Vitalni zubi imaju zdravu, funkcionalnu pulpu i nisu bili izloženi endodontskom liječenju koje je uključivalo instrumentaciju korijenskih kanala (12). Izbjeljivanje na vitalnim zubima provodi se zbog intrizičnih ili ekstrizičnih diskoloracija, a indicirano je na trajnim zubima (3). Postupak se može provoditi na dijelu zuba koji je obojen, pojedinom zubu, skupini zubi ili zubnom nizu. Vitalne zube moguće je izbijeliti profesionalno u ordinaciji i samostalno kod kuće. Ovisno o načinu i mjestu primjene, razlikuju se četiri postupaka:

1. Profesionalno izbjeljivanje koje provodi doktor dentalne medicine (*dentist administrated in office bleaching, power bleaching*) započinje anamnezom pacijenta i postavljanjem dijagnoze (3, 4). Prije bilo kakvog zahvata na zubima koji se planiraju tretirati sredstvima za izbjeljivanje potrebno je provjeriti vitalitet zubi zbog moguće preosjetljivosti na promjenu temperature (17). Neposredno prije provođenja postupka izbjeljivanja treba odrediti boju zuba pomoću ključa boja i fotografirati zube zbog procjene postignutog rezultata. Pacijenta treba zaštititi adekvatnim prekrivačem i zube profilaktički očistiti od plaka i obojenja nastalih na površini zuba (17). Oko zuba je potrebno postaviti sredstvo za zaštitu gingive zbog opasnosti od mogućih opekline i oštećenja. Usnice pacijenta najbolje je zaštititi gazom koja je prethodno namočena u hladnu vodu (7). U svrhu dodatne izolacije na zube koji se planiraju tretirati postavlja se gumena plahtica (koferdam). Za poboljšanje djelovanja, kod jačih obojenja zube je moguće isprati i jetkati 37 %-tnom ortofosfornom kiselinom u trajanju od 5 sekundi (17). Zubi se zatim ponovno ispiru i posuše. Nakon pripreme pacijenta na tretirane zube se nanosi sredstvo za izbjeljivanje. Koriste se visoke koncentracije vodikova peroksida

(25-50 %) ili karbamid peroksida (35-40 %) (3). Odabranim materijalom za izbjeljivanje postupa se prema uputama proizvođača. Za dodatnu aktivaciju koristi se svjetlo, toplina ili laser (11). Tretman traje tridesetak minuta i ponavlja se ako pacijent nije zadovoljan (12). Kada je izbjeljivanje odrađeno zubi se dobro ispiru vodom, uklanja se koferdam i provodi se završno poliranje. Preporučljivo je i premazati zube nekim preparatom na bazi fluora. Zubi neposredno nakon izbjeljivanja mogu poprimiti intenzivno bijelu, kredastu boju zbog dehidracije, no s vremenom će potamniti (17). Važno je napomenuti pacijentu da zbog dugotrajnosti postignutih rezultata treba što manje konzumirati obojena, gazirana pića i duhan te provoditi svakodnevnu oralnu higijenu (2). Prednosti ovog postupka izbjeljivanja zubi su potpuna kontrola doktora dentalne medicine, rezultati su vidljivi nakon završetka tretmana i može se obaviti jednim dolaskom.

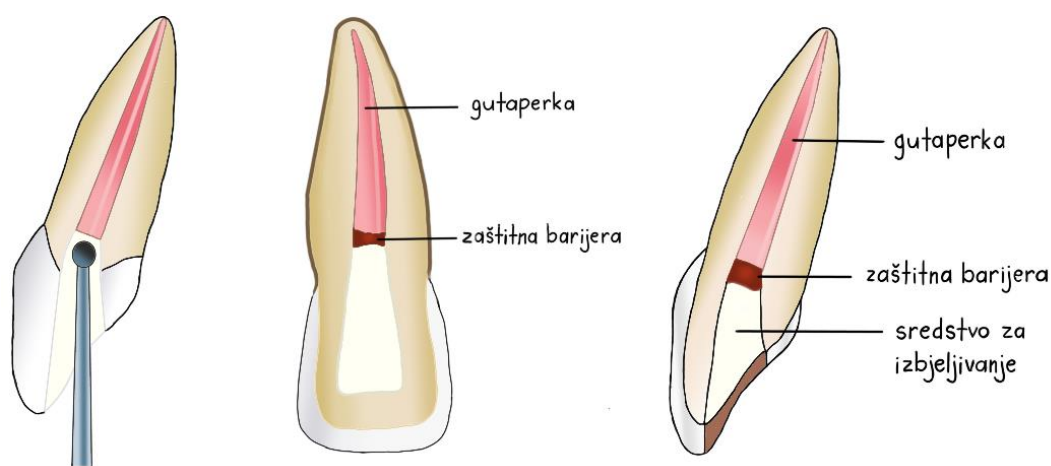
2. Izbjeljivanje pomoću individualne udlage (*dentist supervised bleaching*) je metoda izbjeljivanja zubi koja se provodi u ordinaciji pod nadzorom doktora dentalne medicine (3). Kao i kod profesionalnog izbjeljivanja, postupak započinje uzimanjem anamneze, postavljanjem dijagnoze i provjerom vitaliteta. Treba zabilježiti početnu boju zuba pomoću ključa boja i fotografije. U ovoj se metodi koriste individualne udlage u koje doktor dentalne medicine stavlja sredstvo za izbjeljivanje zubi. Kako bi individualnu udlagu mogli izraditi, potrebno je uzeti anatomske otiske čeljusti. Otisak se najprije izlijeva u gipsu i obrađuje se model, a nakon toga slijedi izrada individualne udlage (17). Na modelu se izrađuje udlaga prešanjem plastične folije (16). Prije postavljanja udlage, zube je potrebno dobro očistiti od mekih i tvrdih naslaga koje su se nakupile na površini zuba. Udlaga napunjena preparatom vodikova ili karbamid peroksida koncentracije 30-40% stavlja se u usta na 30 minuta do dva sata (3). Nakon završenog izbjeljivanja udlaga se uzima iz usta, a zube treba dobro isprati vodom.

3. Izbjeljivanje kod kuće (*at home bleaching, night – guard bleaching*) je metoda izbjeljivanja zubi koju pacijent provodi samostalno uz pomoć individualnih udlaga (3). Nakon što se uzme anamneza, postavi dijagnoza i zabilježi početna boja slijedi izrada individualne udlage koja će pacijentu koristiti za aplikaciju sredstva kojim izbjeljuje zube. Udlagu nakon izrade treba isprobati i prilagoditi pacijentu. Koriste se niže koncentracije karbamid peroksida (10-20 %) (7). Ovisno o uputama proizvođača udlaga se uglavnom nosi sat vremena do četiri sata dnevno u trajanju od dva do šest tjedana (3, 12). Prednosti navedene tehnike su jednostavnost primjene, učinkovitost i financijska prihvatljivost.

4. Izbjeljivanje pomoću različitih komercijalno dostupnih proizvoda (*over the counter*) postupak je koji pacijent provodi samoinicijativno kod kuće bez nadzora stomatologa (3, 18). Koriste se razni komercijalno dostupni proizvodi poput pasta, trakica, gelova i sredstva za ispiranje usta (18). Učinkovitost tih proizvoda slabija je od profesionalnih, ali niska cijena i jednostavna primjena ključne su većem broju ljudi kod odabira postupka za izbjeljivanje zubi. Iako komercijalno dostupni proizvodi sadrže niske koncentracije aktivnih tvari, potreban je oprez zbog mogućeg oštećenja tvrdih zubnih tkiva, parodonta i gingive nekontroliranom uporabom (3).

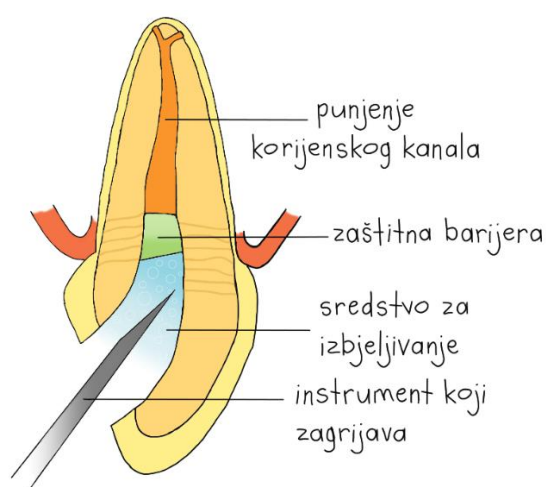
1.6.2. Izbjeljivanje avitalnih zubi

Avitalnim zubima se smatraju oni zubi kojima je odstranjena pulpa (12). Promjenu boje avitalnih zubi najčešće uzrokuje degeneracija pulpnog tkiva koja je popraćena krvarenjem i ostatak pulpnog tkiva ili materijala za punjenje korijenskih kanala (17). Prije izbjeljivanja avitalnih zubi treba napraviti anamnezu i RTG snimku kako bi se provjerila kvaliteta endodonskog punjenja (11). Početna boja zuba određuje se ključem boja i fotografijom. Zubi i meka tkiva zaštićuju se koferdamom. Stavljanju sredstva za izbjeljivanje prethodi uklanjanje korijenskog kanala dubine od dva do tri milimetara ispod caklinsko-cementnog spojišta i ispiranje acetonom ili drugim sredstvom za otapanje masnoće (3). Nakon ispiranja ispun korijenskog kanala pokriva se cinkofosfatnim ili staklenoionomernim cementom ili kompozitom da sredstvo kojim se izbjeljuje ne bi imalo učinka na punjenje ili prošlo u okolno potporno tkivo kroz zubni vrat (Slika 2) (3, 17).

Slika 2. Priprema kaviteta za izbjeljivanje avitalnih zubi

Izbjeljivanje avitalnih zubi se može provesti u ordinaciji dentalne medicine direktno (termokatalitička tehnika) ili *walking bleach* tehnikom (17). Termokatalitička tehnika (Slika 3) izbjeljivanja se izvodi tako da se oksidirajuće sredstvo (30-35 % otopine vodikova peroksida) stavi u pulpnu komoricu i zagrijava lampom za grijanje, zagrijanim instrumentom ili električnim grijaćim uređajem (4). Kod *walking bleach* tehnike izbjeljivanja u kavitet se stavlja mješavina oksidansa i zatvara se privremenim ispunom na 3-5 dana (17, 12). Ovisno o etiologiji i obojenju izbjeljivanje je moguće ponavljati, a nakon toga slijedi izrada trajnog ispuna (11). *Walking bleach* smatra se boljim izborom tehnike za izbjeljivanje avitalnih zubi jer zahtjeva manji utrošak vremena i ugodnija je za pacijenta.

Slika 3. Termokatalitička tehnika izbjeljivanja avitalnih zubi

1.7. Popratne pojave izbjeljivanja zubi

Nuspojave izbjeljivanja zubi mogu se pojaviti na zubnoj pulpi, sluznici usne šupljine i tvrdim zubnim tkivima (3). Kao posljedica iritacije pulpe sredstvom za izbjeljivanje može se javiti bolna senzacija i preosjetljivost zubi (12, 3). Preosjetljivost se javlja na kraju tretmana i prestaje nakon par dana (7). Pacijent bi trebao izbjegavati hladna pića i hranu, a po potrebi uzeti analgetik. Ukoliko se bol nastavi pojavljivati treba odmah prekinuti tretman. Čestu i snažnu preosjetljivost uzrokovanu izbjeljivanjem moguće je ublažiti sredstvima za preosjetljivost (3). Na površini cakline može doći do pojačane hrapavosti, poroznosti i smanjenja površinske mikrotvrdoće (19). Visoke koncentracije vodikova peroksida mogu uzrokovati kemijske opekline sluznice usne šupljine (3). Adekvatnom zaštitom preveniraju se nuspojave na mekim tkivima. Kod izbjeljivanja avitalnih zubi većim koncentracijama

vodikova peroksida može doći do resorpcije krijena u cervikalnom dijelu (17). Podlogom od cinkofosfatnog ili staklenoionomernog cementa ili kompozita sprječava se nastanak cervikalne resorpcije (3). Pravilnim provođenjem postupka izbjeljivanja zubi i pridržavanjem uputa proizvođača smanjuje se rizik od svih neželjenih posljedica i pospješuje završni rezultat tretmana.

2. CILJ RADA

Cilj istraživanja je istražiti i ispitati znanja i stavove studenata o izbjeljivanju zubi, ispitati izvore informiranja studenata o izbjeljivanju zubi te utvrditi koji čimbenici utječu u donošenju odluke o provedbi izbjeljivanja zubi.

3. ISPITANICI I METODE

3.1. Ustroj studije

Presječna studija (20).

3.2. Ispitanici

U ispitivanje je bilo uključeno 165 studenata koji su u vremenu provođenja istraživanja pristali ispuniti anketni upitnik. Istraživanje je provedeno u lipnju i srpnju 2021. godine.

3.3. Metode

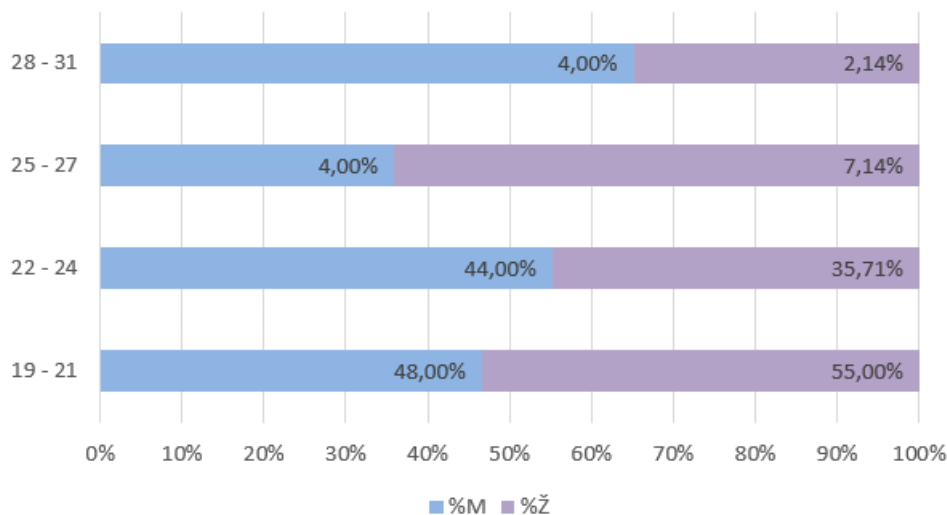
Kao metoda ispitivanja korišten je online anonimni anketni upitnik koji je kreiran za potrebe ovog istraživanja. Anketni upitnik sastoji se od ukupno 19 pitanja na koja su ponuđeni višestruki odgovori. Prvi dio upitnika, odnosno prvih 5 pitanja, odnosi se na opće podatke o ispitanicima: dob, spol, mjesto stanovanja, obrazovanje i socioekonomski status. Preostala pitanja, njih 14, odnose se na znanja i stavove studenta o izbjeljivanju zubi. Ispitanici moraju odgovoriti u kojoj su mjeri upoznati sa svim dostupnim metodama za izbjeljivanje zubi, jesu li izbjeljivali zube, ako jesu kojim metodama, a ukoliko nisu moraju odgovoriti bi li željeli izbijeliti zube. Ispituje se njihovo znanje o provođenju određenih mjera prije postupka izbjeljivanja (postavljanje dijagnoze i plana terapije, uklanjanje mekih i tvrdih naslaga). Također, ispituje se njihov stav o izbjeljivanju profesionalnim metodama i o samoinicijativnom izbjeljivanju. Naposljetku se ispituje njihov najvažniji čimbenik pri odlučivanju o provedbi izbjeljivanja zubi, informiranost o izbjeljivanju i interes o proširenju njihovog znanja o izbjeljivanju zubi..

3.4. Statističke metode

Kategorijski podatci predstavljeni su apsolutnim i relativnim frekvencijama. Numerički podatci opisani su aritmetičkom sredinom i standardnom devijacijom. Razlike kategorijskih varijabli testirane su Hi² testom. Normalnost raspodjele numeričkih varijabli testirana je Kolmogorov-Smirnovljevim testom. Za statističku analizu korišten je program Microsoft Office Excel 2010.

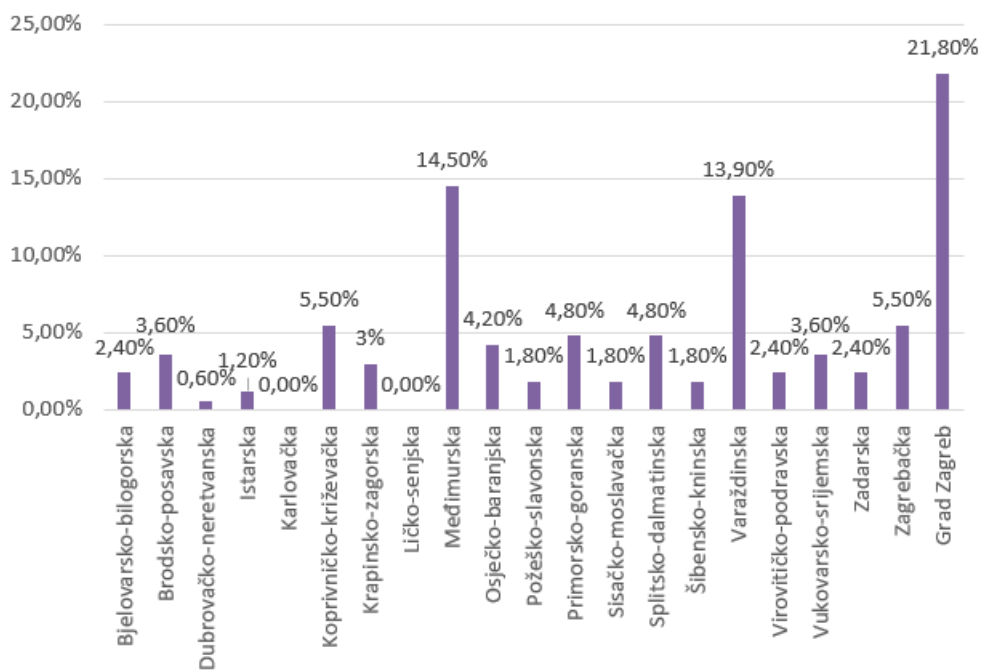
4. REZULTATI

U ovom istraživanju je sudjelovalo 165 studenata, od čega je 25 (15 %) studenata a 140 (85 %) studentica. Središnja vrijednost, odnosno medijan dobi ispitanika je 25 godina (interkvartilnog raspona od 22 do 28 godina) u rasponu od 19 do 31 godine (Slika 4).

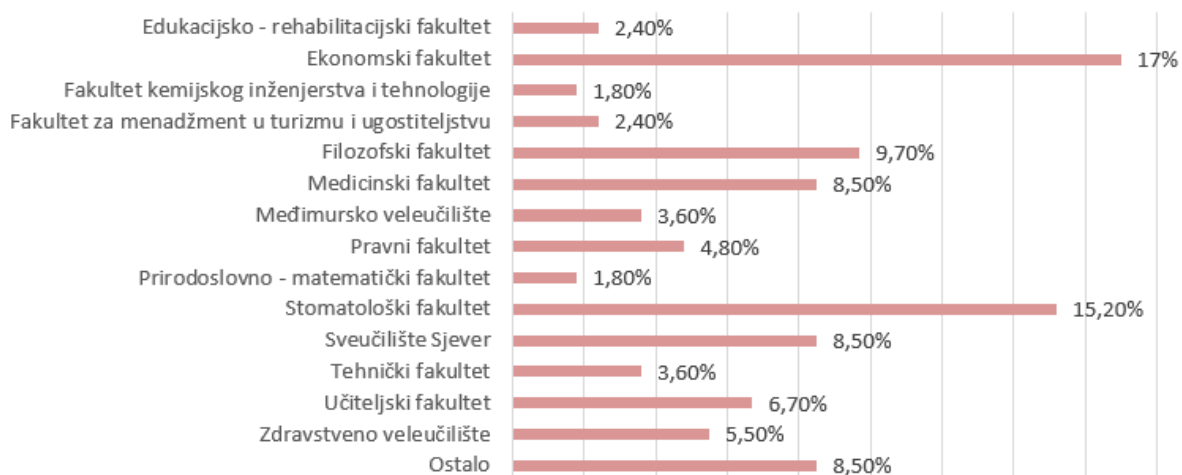
Slika 4. Grafički prikaz dobno-spolne strukture ispitanika

Raspodjela ispitanika s obzirom na županiju grafički je prikazana na slici 5.

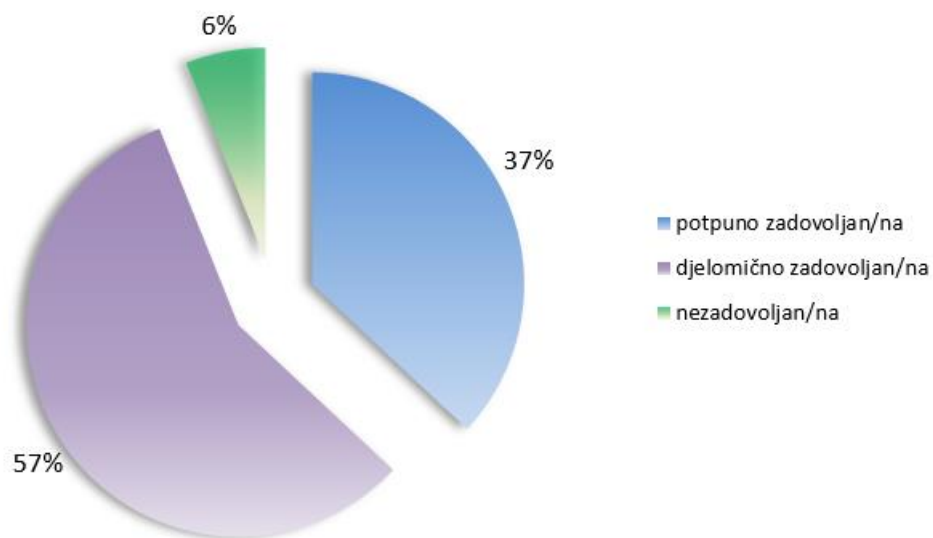
Slika 5. Grafički prikaz podjele ispitanika s obzirom na županiju

Raspodjela ispitanika s obzirom na fakultet grafički je prikazana na slici 6.

Slika 6. Grafički prikaz podjele ispitanika s obzirom na fakultet

Raspodjela ispitanika s obzirom na socioekonomski status prikazana je grafikonom (Slika 7).

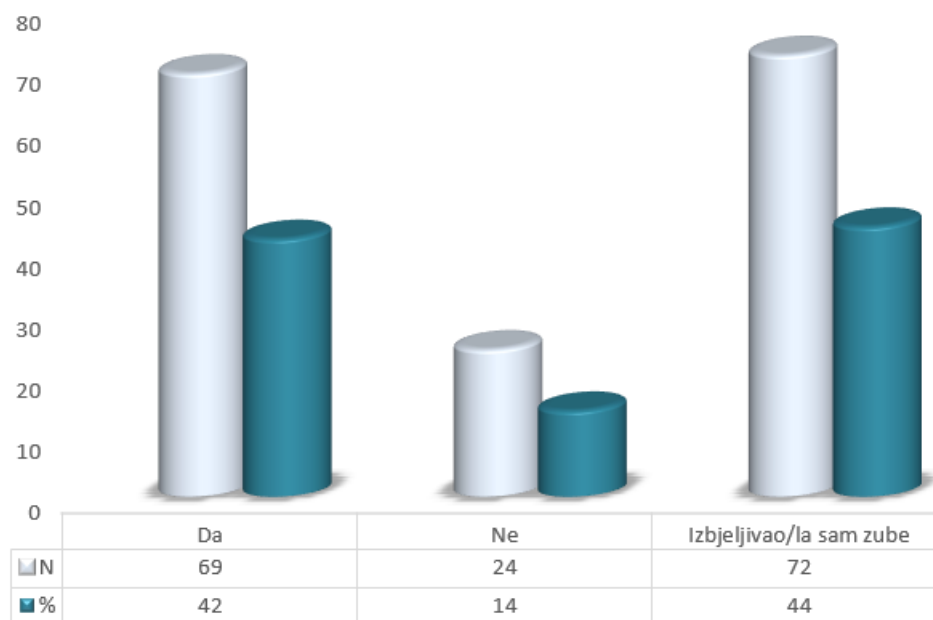
Slika 7. Grafički prikaz podjele ispitanika s obzirom na socioekonomski status

Više od polovice ispitanih osoba, točnije njih 93 (56 %) nije izbjeljivalo zube (Tablica 1).

Tablica 1. Odgovori ispitanika na pitanje „Kojom metodom ste izbjeljivali zube?“

	Profesionalno (u stomatološkoj ordinaciji)	Samostalno kod kuće	Samoinicijativno izbjeljivanje	Nisam izbjeljivao/la zube
N	15	24	60	93
%	9	15	35	56

Na prethodno pitanje nadovezuje se sljedeće pitanje u kojem se ispitanike pita bi li željeli izbjeliti zube, ukoliko to do sada nisu napravili. Njihovi odgovori na navedeno pitanje prikazani su grafom (Slika 8).

Slika 8. Grafički prikaz učestalosti i postotka ispitanika s obzirom na odgovore na pitanje "Ako niste izbjeljivali zube, bi li željeli izbjeliti zube?"

Znanja studenata o izbjeljivanju zubi prikazan su u tablici 2.

Tablica 2. Znanja studenata o izbjeljivanju zubi

		Broj (%) ispitanika
Za ispravno provođenje postupka izbjeljivanja zubi važno je postaviti dijagnozu i napraviti plan terapije.	Uopće se ne slažem	3 (2)
	Ne slažem se	1 (1)
	Niti se slažem niti se ne slažem	13 (8)
	Slažem se	30 (18)
	U potpunosti se slažem	118 (71)
Izbjeljivati možemo isključivo zdrave zube.	Uopće se ne slažem	10 (6)
	Ne slažem se	13 (8)
	Niti se slažem niti se ne slažem	59 (36)
	Slažem se	36 (22)
	U potpunosti se slažem	47 (28)
Prije svakog postupka izbjeljivanja potrebno je ukloniti meke i tvrde naslage na zubima.	Uopće se ne slažem	0 (0)
	Ne slažem se	1 (1)
	Niti se slažem niti se ne slažem	14 (9)
	Slažem se	37 (22)
	U potpunosti se slažem	113 (68)
Profesionalno izbjeljivanje zubi u ordinaciji je najsigurnija i metoda s najvećim učinkom.	Uopće se ne slažem	0 (0)
	Ne slažem se	0 (0)
	Niti se slažem niti se ne slažem	6 (4)
	Slažem se	28 (17)
	U potpunosti se slažem	131 (79)
Profesionalnom metodom izbjeljivanja mogu se oštetiti zubi.	Uopće se ne slažem	19 (12)
	Ne slažem se	27 (16)
	Niti se slažem niti se ne slažem	77 (47)
	Slažem se	25 (15)
	U potpunosti se slažem	17 (10)
Postupak izbjeljivanja zubi potrebno je ponoviti nakon nekog vremena.	Uopće se ne slažem	0 (0)
	Ne slažem se	2 (1)
	Niti se slažem niti se ne slažem	21 (13)
	Slažem se	55 (33)
	U potpunosti se slažem	87 (53)
Izbjeljivanje koje pacijent provodi samoinicijativno kod kuće može oštetiti zube.	Uopće se ne slažem	1 (1)
	Ne slažem se	6 (4)
	Niti se slažem niti se ne slažem	32 (19)
	Slažem se	47 (28)
	U potpunosti se slažem	79 (48)
Tko je osposobljen za profesionalno izbjeljivanje zubi?	Doktor dentalne medicine	156 (94)
	Dentalni higijeničar	79 (48)
	Dentalni asistent/medicinska sestra	28 (17)
	Netko drugi (samostalno, kozmetičar)	1 (1)
UKUPNO		165 (100)

Stavove studenata o izbjeljivanju zubi prikazuje tablica 3.

Tablica 3. Stavovi ispitanika o izbjeljivanju zubi

		Broj (%) ispitanika
U kojoj mjeri poznajete sve dostupne metode za izbjeljivanje zubi (profesionalno ili samostalno kod kuće)?	Ne poznajem	17 (10)
	Vrlo malo	59 (36)
	Donekle	70 (42)
	Jako dobro	19 (12)
Koji Vam je najvažniji čimbenik pri odlučivanju o provedbi izbjeljivanja zubi?	Troškovi postupka izbjeljivanja zubi	39 (23)
	Uspješnost provedbe postupka izbjeljivanja zubi	98 (59)
	Nedostatak informacija o izbjeljivanju zubi	14 (9)
	Niti jedan	14 (9)
Koji je izvor Vaših informacija o izbjeljivanju zubi? (moguće više odgovora)	Stomatološki tim	62 (38)
	Prijatelji i obitelj	48 (29)
	Internet (Google, društvene mreže)	117 (71)
	Mediji (TV, radio, časopis, novine)	39 (24)
	Nisam upoznat/a s izbjeljivanjem zubi	16 (10)
Biste li voljeli znati nešto više o izbjeljivanju zubi?	Da	139 (84)
	Ne	10 (6)
	Ne znam	16 (10)
UKUPNO		165 (100)

U znanju ispitanika o izbjeljivanju zubi s obzirom na spol nema značajne razlike (Tablica 4).

Tablica 4. Znanja ispitanika o izbjeljivanju zubi s obzirom na spol

Znanja	Broj (%) ispitanika			P*
	Muško	Žensko	Ukupno	
Za ispravno provođenje postupka izbjeljivanja zubi važno je postaviti dijagnozu i napraviti plan terapije.				
Uopće se ne slažem	0 (0)	3 (2)	3 (2)	0,64
Ne slažem se	0 (0)	1 (1)	1 (1)	
Niti se slažem niti se ne slažem	2 (8)	11 (8)	13 (8)	
Slažem se	7 (28)	23 (16)	30 (18)	
U potpunosti se slažem	16 (64)	102 (73)	118 (71)	
Izbjeljivati možemo isključivo zdrave zube.				
Uopće se ne slažem	2 (8)	8 (6)	10 (6)	0,49
Ne slažem se	4 (16)	9 (7)	13 (8)	
Niti se slažem niti se ne slažem	7 (28)	52 (37)	59 (36)	
Slažem se	6 (24)	30 (21)	36 (22)	
U potpunosti se slažem	6 (24)	41 (29)	47 (28)	
Prije svakog postupka izbjeljivanja potrebno je ukloniti meke i tvrde naslage na zubima.				
Uopće se ne slažem	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0,13
Ne slažem se	1 (4)	0 (0)	1 (1)	
Niti se slažem niti se ne slažem	2 (8)	12 (9)	14 (8)	
Slažem se	5 (20)	32 (23)	37 (22)	
U potpunosti se slažem	17 (68)	96 (68)	113 (69)	
Profesionalno izbjeljivanje zubi u ordinaciji je najsigurnija i metoda s najvećim učinkom.				
Uopće se ne slažem	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0,05
Ne slažem se	0 (0)	0 (0)	0 (0)	
Niti se slažem niti se ne slažem	3 (12)	3 (2)	6 (4)	
Slažem se	3 (12)	25 (18)	28 (17)	
U potpunosti se slažem	19 (76)	112 (80)	131 (79)	
Profesionalnom metodom izbjeljivanja mogu se oštetiti zubi.				
Uopće se ne slažem	4 (17)	15 (11)	19 (12)	0,66
Ne slažem se	2 (7)	25 (18)	27 (16)	
Niti se slažem niti se ne slažem	12 (48)	65 (46)	77 (47)	
Slažem se	5 (21)	20 (14)	25 (15)	
U potpunosti se slažem	2 (7)	15 (11)	17 (10)	
Postupak izbjeljivanja zubi potrebno je ponoviti nakon nekog vremena.				
Uopće se ne slažem	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0,30
Ne slažem se	0 (0)	2 (1)	2 (1)	
Niti se slažem niti se ne slažem	6 (24)	15 (11)	21 (13)	
Slažem se	7 (28)	48 (34)	55 (33)	
U potpunosti se slažem	12 (48)	75 (54)	87 (53)	
Izbjeljivanje koje pacijent provodi samoinicijativno kod kuće može oštetiti zube.				
Uopće se ne slažem	0 (0)	1 (1)	1 (1)	0,73
Ne slažem se	0 (0)	6 (4)	6 (4)	
Niti se slažem niti se ne slažem	4 (16)	28 (20)	32 (19)	
Slažem se	9 (36)	38 (27)	47 (28)	
U potpunosti se slažem	12 (48)	67 (48)	79 (48)	
Tko je osposobljen za profesionalno izbjeljivanje zubi? (moguće više odgovora)				
Doktor dentalne medicine	23 (92)	133 (95)	156 (95)	0,68
Dentalni higijeničar	10 (40)	69 (49)	79 (48)	
Dentalni asistent/medicinska sestra	3 (12)	25 (18)	28 (17)	
Netko drugi (samostalno, kozmetičar)	0 (0)	1 (1)	1 (1)	
UKUPNO	25 (100)	140 (100)	165 (100)	

* χ^2 test

U stavovima ispitanika o izbjeljivanju zubi s obzirom na spol nema značajne razlike (Tablica 5).

Tablica 5. Stavovi ispitanika o izbjeljivanju zubi s obzirom na spol

Stavovi	Broj (%) ispitanika			P*
	Muško	Žensko	Ukupno	
U kojoj mjeri poznajete sve dostupne metode za izbjeljivanje zubi (profesionalno ili samostalno kod kuće)?				
Ne poznajem	3 (12)	14 (10)	17 (10)	0,71
Vrlo malo	11 (44)	48 (34)	59 (36)	
Donekle	8 (32)	62 (44)	70 (42)	
Jako dobro	3 (12)	16 (12)	19 (12)	
Koji Vam je najvažniji čimbenik pri odlučivanju o provedbi izbjeljivanja zubi?				
Troškovi postupka izbjeljivanja zubi	6 (24)	33 (24)	39 (24)	0,26
Uspješnost provedbe postupka izbjeljivanja zubi	18 (72)	80 (57)	98 (58)	
Nedostatak informacija o izbjeljivanju zubi	0 (0)	14 (10)	14 (9)	
Niti jedan	1 (4)	13 (9)	14 (9)	
Koji je izvor Vaših informacija o izbjeljivanju zubi? (moguće više odgovora)				
Stomatološki tim	11 (44)	51 (36)	62 (38)	0,13
Prijatelji i obitelj	8 (32)	40 (29)	48 (29)	
Internet (Google, društvene mreže)	12 (48)	105 (7)	117 (71)	
Mediji (TV, radio, časopis, novine)	5 (20)	34 (24)	39 (24)	
Nisam upoznat/a s izbjeljivanjem zubi	4 (16)	12 (9)	16 (10)	
Biste li voljeli znati nešto više o izbjeljivanju zubi?				
Da	21 (84)	118 (84)	139 (84)	0,26
Ne	3 (12)	7 (5)	10 (6)	
Ne znam	1 (4)	15 (11)	16 (10)	
UKUPNO	25 (100)	140 (100)	165 (100)	

* χ^2 test

Mlađi Ispitanici dobne skupine od 19 do 24 godine su značajno više neodlučni kod odgovaranja na tvrdnju „Postupak izbjeljivanja zubi potrebno je ponoviti nakon nekog vremena.“ (χ^2 test, $P < 0,001$). Kod ostalih tvrdnji nema značajne razlike (Tablica 6).

Tablica 6. Znanja studenata o izbjeljivanju zubi s obzirom na dob

Znanja	Broj (%) ispitanika					P*
	19 – 21	22 – 24	25 – 27	28 – 31	Ukupno	
Za ispravno provođenje postupka izbjeljivanja zubi važno je postaviti dijagnozu i napraviti plan terapije.						
Uopće se ne slažem	3 (3)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (2)	0,90
Ne slažem se	0 (0)	1 (2)	0 (0)	0 (0)	1 (1)	
Niti se slažem niti se ne slažem	9 (10)	2 (3)	2 (18)	0 (0)	13 (8)	
Slažem se	16 (18)	12 (20)	1 (9)	1 (25)	30 (18)	
U potpunosti se slažem	61 (69)	46 (75)	8 (73)	3 (75)	118 (71)	
Izbjeljivati možemo isključivo zdrave zube.						
Uopće se ne slažem	3 (3)	6 (10)	1 (10)	0 (0)	10 (6)	0,46
Ne slažem se	4 (5)	6 (10)	2 (18)	1 (25)	13 (8)	
Niti se slažem niti se ne slažem	37 (42)	19 (31)	3 (27)	0 (0)	59(36)	
Slažem se	19 (21)	14 (23)	2 (18)	1 (25)	36 (22)	
U potpunosti se slažem	26 (29)	16 (26)	3 (27)	2 (50)	47 (28)	
Prije svakog postupka izbjeljivanja potrebno je ukloniti meke i tvrde naslage na zubima.						
Uopće se ne slažem	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0,87
Ne slažem se	1 (1)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (1)	
Niti se slažem niti se ne slažem	8 (9)	3 (5)	2 (18)	1 (25)	14 (9)	
Slažem se	24 (27)	11 (18)	2 (18)	0 (0)	3 (22)	
U potpunosti se slažem	56 (63)	47 (77)	7 (64)	3 (75)	113 (68)	
Profesionalno izbjeljivanje zubi u ordinaciji je najsigurnija i metoda s najvećim učinkom.						
Uopće se ne slažem	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0,24
Ne slažem se	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	
Niti se slažem niti se ne slažem	2 (2)	4 (7)	0 (0)	0 (0)	6 (4)	
Slažem se	18 (20)	8 (13)	1 (9)	1 (25)	28 (17)	
U potpunosti se slažem	69 (78)	49 (80)	10 (91)	3 (75)	131 (79)	
Profesionalnom metodom izbjeljivanja mogu se oštetiti zubi.						
Uopće se ne slažem	5 (6)	9 (15)	4 (37)	1 (25)	19 (12)	0,26
Ne slažem se	16 (18)	10 (16)	1 (9)	0 (0)	27 (16)	
Niti se slažem niti se ne slažem	49 (55)	23 (38)	3 (27)	2 (50)	77 (47)	
Slažem se	8 (9)	14 (23)	2 (18)	1 (25)	25 (15)	
U potpunosti se slažem	11 (12)	5 (8)	1 (9)	0 (0)	17 (10)	
Postupak izbjeljivanja zubi potrebno je ponoviti nakon nekog vremena.						
Uopće se ne slažem	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	< 0,001
Ne slažem se	1 (1)	0 (0)	0 (0)	1 (25)	2 (1)	
Niti se slažem niti se ne slažem	15 (17)	6 (10)	0 (0)	0 (0)	21 (13)	
Slažem se	27 (30)	21 (34)	5 (46)	2 (50)	55 (33)	
U potpunosti se slažem	46 (52)	34 (56)	6 (54)	1 (25)	87 (53)	
Izbjeljivanje koje pacijent provodi samoinicijativno kod kuće može oštetiti zube.						
Uopće se ne slažem	0 (0)	0 (0)	1 (9)	0 (0)	1 (1)	0,06
Ne slažem se	6 (7)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	6 (4)	
Niti se slažem niti se ne slažem	23 (26)	6 (10)	2 (18)	1 (25)	32 (19)	
Slažem se	21 (23)	22 (36)	3 (27)	1 (25)	47 (28)	
U potpunosti se slažem	39 (44)	33 (54)	5 (46)	2 (50)	79 (48)	
Tko je osposobljen za profesionalno izbjeljivanje zubi?(moguće više odgovora)						
Doktor dentalne medicine	84 (94)	59 (97)	11 (100)	2 (50)	156 (95)	0,11
Dentalni higijeničar	39 (44)	32 (53)	6 (55)	2 (50)	79 (48)	
Dentalni asistent/medicinska sestra	14 (16)	9 (15)	5 (46)	0 (0)	28 (17)	
Netko drugi (samostalno, kozmetičar)	0 (0)	1 (2)	0 (0)	0 (0)	1 (1)	
UKUPNO	89 (100)	61 (100)	11 (100)	4 (100)	165 (100)	

* χ^2 test

Ispitanici dobnih skupina do 24 godine značajno bolje poznaju sve dostupne metode za izbjeljivanje zubi (χ^2 test, P = 0,04) od ispitanika dobnih skupina do 31 godine. U ostalim stavovima nema značajne razlike (Tablica 7).

Tablica 7. Stavovi studenata o izbjeljivanju zubi s obzirom na dob

Stavovi	Broj (%) ispitanika					P*
	19 – 21	22 – 24	25 – 27	28 – 31	Ukupno	
U kojoj mjeri poznajete sve dostupne metode za izbjeljivanje zubi (profesionalno ili samostalno kod kuće)?						
Ne poznajem	9 (10)	4 (7)	3 (27)	1 (25)	17 (10)	0,04
Vrlo malo	40 (45)	16 (26)	2 (18)	1 (25)	59 (36)	
Donekle	38 (43)	25 (41)	5 (46)	2 (50)	70 (42)	
Jako dobro	2 (2)	16 (26)	1 (9)	0 (0)	19 (12)	
Koji Vam je najvažniji čimbenik pri odlučivanju o provedbi izbjeljivanja zubi?						
Troškovi postupka izbjeljivanja zubi	26 (29)	7 (12)	5 (46)	1 (25)	39 (23)	0,28
Uspješnost provedbe postupka izbjeljivanja zubi	52 (58)	41 (67)	3 (27)	2 (50)	98 (59)	
Nedostatak informacija o izbjeljivanju zubi	6 (7)	6 (9)	2 (18)	0 (0)	14 (9)	
Niti jedan	5 (6)	7 (12)	1 (9)	1 (25)	14 (9)	
Koji je izvor Vaših informacija o izbjeljivanju zubi? (moguće više odgovora)						
Stomatološki tim	24 (27)	32 (53)	5 (46)	1 (25)	62 (38)	0,94
Prijatelji i obitelj	29 (33)	16 (26)	3 (27)	0 (0)	48 (29)	
Internet (Google, društvene mreže)	69 (76)	39 (64)	6 (55)	3 (75)	117 (71)	
Mediji (TV, radio, časopis, novine)	26 (29)	12 (20)	1 (9)	0 (0)	39 (24)	
Nisam upoznat/a s izbjeljivanjem zubi	9 (10)	4 (7)	3 (27)	0 (0)	16 (10)	
Biste li voljeli znati nešto više o izbjeljivanju zubi?						
Da	79 (89)	49 (80)	8 (73)	3 (75)	139 (84)	0,42
Ne	1 (1)	6 (10)	2 (18)	1 (25)	10 (6)	
Ne znam	9 (10)	6 (10)	1 (9)	0 (0)	16 (10)	
UKUPNO	89 (100)	61 (100)	11 (100)	4 (100)	165 (100)	

* χ^2 test

U znanjima studenata o izbjeljivanju zubi s obzirom na socioekonomski status nema značajne razlike (Tablica 8).

Tablica 8. Znanja studenata o izbjeljivanju zubi s obzirom na socioekonomski status

Znanja	Broj (%) ispitanika				P*
	Nezadovoljan/na	Djelomično zadovoljan/na	Potpuno zadovoljan/na	Ukupno	
Za ispravno provođenje postupka izbjeljivanja zubi važno je postaviti dijagnozu i napraviti plan terapije.					
Uopće se ne slažem	0 (0)	3 (3)	0 (0)	3 (2)	0,58
Ne slažem se	0 (0)	0 (0)	1 (2)	1 (1)	
Niti se slažem niti se ne slažem	2 (20)	6 (7)	5 (8)	13 (8)	
Slažem se	1 (10)	17 (18)	12 (20)	30 (18)	
U potpunosti se slažem	7 (70)	68 (72)	43 (70)	118 (71)	
Izbjeljivati možemo isključivo zdrave zube.					
Uopće se ne slažem	0 (0)	4 (4)	6 (10)	10 (6)	0,15
Ne slažem se	1 (10)	5 (5)	7 (12)	13 (8)	
Niti se slažem niti se ne slažem	1 (10)	40 (43)	18 (29)	59 (36)	
Slažem se	2 (20)	21 (22)	13 (21)	36 (22)	
U potpunosti se slažem	6 (60)	24 (26)	17 (28)	47 (28)	
Prije svakog postupka izbjeljivanja potrebno je ukloniti meke i tvrde naslage na zubima.					
Uopće se ne slažem	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0,53
Ne slažem se	0 (0)	1 (1)	0 (0)	1 (1)	
Niti se slažem niti se ne slažem	0 (0)	11 (12)	3 (5)	14 (9)	
Slažem se	2 (20)	23 (24)	12 (20)	37 (22)	
U potpunosti se slažem	8 (80)	59 (63)	46 (75)	113 (68)	
Profesionalno izbjeljivanje zubi u ordinaciji je najsigurnija i metoda s najvećim učinkom.					
Uopće se ne slažem	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0,56
Ne slažem se	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	
Niti se slažem niti se ne slažem	0 (0)	2 (2)	4 (7)	6 (4)	
Slažem se	1 (10)	16 (17)	11 (18)	28 (17)	
U potpunosti se slažem	9 (90)	76 (81)	46 (75)	131 (79)	
Profesionalnom metodom izbjeljivanja mogu se oštetiti zubi.					
Uopće se ne slažem	1 (10)	8 (8)	10 (16)	19 (12)	0,21
Ne slažem se	3 (30)	17 (19)	7 (12)	27 (16)	
Niti se slažem niti se ne slažem	3 (30)	46 (49)	28 (46)	77 (47)	
Slažem se	0 (0)	14 (15)	11 (18)	25 (15)	
U potpunosti se slažem	3 (30)	9 (9)	5 (8)	17 (10)	
Postupak izbjeljivanja zubi potrebno je ponoviti nakon nekog vremena.					
Uopće se ne slažem	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0,51
Ne slažem se	0 (0)	2 (2)	0 (0)	2 (1)	
Niti se slažem niti se ne slažem	1 (10)	10 (11)	10 (16)	21 (13)	
Slažem se	2 (20)	36 (38)	17 (28)	55 (33)	
U potpunosti se slažem	7 (70)	46 (49)	34 (56)	87 (53)	
Izbjeljivanje koje pacijent provodi samoinicijativno kod kuće može oštetiti zube.					
Uopće se ne slažem	0 (0)	1 (1)	0 (0)	1 (1)	0,46
Ne slažem se	0 (0)	5 (5)	1 (1)	6 (4)	
Niti se slažem niti se ne slažem	0 (0)	20 (21)	12 (20)	32 (19)	
Slažem se	2 (20)	25 (27)	20 (33)	47 (28)	
U potpunosti se slažem	8 (80)	43 (46)	28 (46)	79 (48)	
Tko je osposobljen za profesionalno izbjeljivanje zubi?					
Doktor dentalne medicine	10 (100)	85 (90)	61 (100)	156 (95)	0,16
Dentalni higijeničar	2 (20)	44 (47)	33 (54)	79 (48)	
Dentalni asistent/medicinska sestra	1 (10)	18 (19)	9 (15)	28 (17)	
Netko drugi (samostalno, kozmetičar)	0 (0)	0 (0)	1 (2)	1 (2)	
UKUPNO	10 (100)	94 (100)	61 (100)	165(100)	

* χ^2 test

Ispitanici nezadovoljni svojim socioekonomskim statusom značajno više ne poznaju ili poznaju vrlo malo dostupnih metoda za izbjeljivanje zubi (χ^2 test, P = 0,01). Što se tiče ispitanikovih izvora informacija o izbjeljivanju zubi, vidljivo je da ispitanici koji su zadovoljni svojim socioekonomskim statusom erpe informacije u većoj mjeri kod stomatologa nego putem Interneta, dok osobe koje nisu zadovoljne svojim socioekonomskim statusom koriste Internet kao glavni izvor informacija (χ^2 test, P = 0,02). Sve navedeno prikazano je u tablici 9.

Tablica 9. Stavovi studenata o izbjeljivanju zubi s obzirom na socioekonomski status

Stavovi	Broj (%) ispitanika				P*
	Nezadovoljan/na	Djelomično zadovoljan/na	Potpuno zadovoljan/na	Ukupno	
U kojoj mjeri poznajete sve dostupne metode za izbjeljivanje zubi (profesionalno ili samostalno kod kuće)?					
Ne poznajem	1 (10)	12 (13)	4 (7)	17 (10)	0,01
Vrlo malo	5 (50)	34 (36)	20 (33)	59 (36)	
Donekle	4 (40)	44 (47)	22 (36)	70 (42)	
Jako dobro	0 (0)	4 (4)	15 (24)	19 (12)	
Koji Vam je najvažniji čimbenik pri odlučivanju o provedbi izbjeljivanja zubi?					
Troškovi postupka izbjeljivanja zubi	4 (40)	23 (25)	12 (20)	39 (23)	0,51
Uspješnost provedbe postupka izbjeljivanja zubi	4 (40)	55 (59)	39 (64)	98 (59)	
Nedostatak informacija o izbjeljivanju zubi	2 (20)	8 (8)	4 (6)	14 (9)	
Niti jedan	0 (0)	8 (8)	6 (10)	14 (9)	
Koji je izvor Vaših informacija o izbjeljivanju zubi? (moguće više odgovora)					
Stomatološki tim	3 (30)	31 (33)	28 (46)	62 (38)	0,02
Prijatelji i obitelj	4 (40)	28 (30)	16 (26)	48 (29)	
Internet (Google, društvene mreže)	7 (70)	76 (81)	34 (56)	117 (71)	
Mediji (TV, radio, časopis, novine)	2 (20)	24 (26)	13 (21)	39 (24)	
Nisam upoznat/a s izbjeljivanjem zubi	2 (20)	7 (7)	7 (12)	16 (10)	
Biste li voljeli znati nešto više o izbjeljivanju zubi?					
Da	7 (70)	81 (86)	51 (84)	139 (84)	0,10
Ne	0 (0)	4 (4)	6 (10)	10 (6)	
Ne znam	3 (30)	9 (10)	4 (6)	16 (10)	
UKUPNO	10 (100)	94 (100)	61 (100)	165 (100)	

* χ^2 test

Ispitanici su u odgovaranju na tvrdnju „Za ispravno provođenje postupka izbjeljivanja zubi važno je postaviti dijagnozu i napraviti plan terapije“ podijeljeni u svojim mišljenjima i vidljivo je da neki od ispitanika odgovaraju sa brojevima od 1 do 3 (prema Likertovoj skali), što pokazuje netočan odgovor ili neodlučnost na navedenu tvrdnju, a većinski je vidljiv ovaj odgovor kod ispitanika fakulteta povezanih s društvenim znanostima (χ^2 test, $P < 0,001$) (Tablica 10).

Tablica 10. Znanja studenata s obzirom na fakultet za tvrdnju „Za ispravno provođenje postupka izbjeljivanja važno je postaviti dijagnozu i napraviti plan terapije.“

Znanja		Za ispravno provođenje postupka izbjeljivanja zubi važno je postaviti dijagnozu i napraviti plan terapije.				
		1	2	3	4	5
Broj (%) ispitanika	Edukacijsko – rehabilitacijski fakultet	0 (0)	0 (0)	0 (0)	2 (7)	2 (2)
	Ekonomski fakultet	2 (67)	0 (0)	6 (44)	4 (13)	16 (14)
	Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije	0 (0)	0 (0)	1 (8)	0 (0)	2 (2)
	Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (3)	3 (3)
	Filozofski fakultet	0 (0)	0 (0)	0 (0)	2 (7)	14 (12)
	Medicinski fakultet	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (10)	11 (9)
	Međimursko veleučilište	0 (0)	0 (0)	1 (8)	1 (3)	4 (3)
	Pravni fakultet	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (3)	7 (6)
	Prirodoslovno – matematički fakultet	0 (0)	1 (100)	1 (8)	0 (0)	1 (1)
	Stomatološki fakultet	0 (0)	0 (0)	1 (8)	4 (13)	20 (17)
	Sveučilište Sjever	0 (0)	0 (0)	1 (8)	3 (10)	10 (8)
	Tehnički fakultet	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	6 (5)
	Učiteljski fakultet	0 (0)	0 (0)	1 (8)	2 (7)	8 (7)
	Zdravstveno veleučilište	1 (33)	0 (0)	0 (0)	4 (13)	4 (3)
	Ostalo	0 (0)	0 (0)	1 (8)	3 (10)	10 (8)
	UKUPNO	3 (100)	1 (100)	13 (100)	30 (100)	118 (100)
<i>P*</i>		< 0,001				

* χ^2 test

Što se tiče znanja studenata o izbjeljivanju zubi za tvrdnju „Izbjeljivati možemo isključivo zdrave zube.“, tvrdnju „Prije svakog postupka izbjeljivanja potrebno je ukloniti meke i tvrde naslage na zubima.“, tvrdnju „Profesionalno izbjeljivanje zubi u ordinaciji je najsigurnija i metoda s najvećim učinkom.“ i tvrdnju „Profesionalnom metodom izbjeljivanje mogu se oštetiti zubi.“ nema značajnih razlika (Tablica 11-14)

Tablica 11. Znanja studenata s obzirom na fakultet za tvrdnju „Izbjeljivati možemo isključivo zdrave zube.“

Znanja		Izbjeljivati možemo isključivo zdrave zube.				
		1	2	3	4	5
Broj (%) ispitanika	Edukacijsko – rehabilitacijski fakultet	0 (0)	0 (0)	1 (2)	3 (8)	0 (0)
	Ekonomski fakultet	1 (10)	3 (23)	14 (23)	3 (8)	7 (15)
	Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije	0 (0)	0 (0)	1 (2)	2 (6)	0 (0)
	Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu	0 (0)	0 (0)	1 (2)	0 (0)	2 (4)
	Filozofski fakultet	0 (0)	2 (15)	8 (14)	4 (11)	3 (6)
	Medicinski fakultet	1 (10)	2 (15)	4 (7)	3 (8)	4 (9)
	Međimursko veleučilište	0 (0)	0 (0)	1 (2)	2 (6)	3 (6)
	Pravni fakultet	0 (0)	0 (0)	3 (4)	2 (6)	3 (6)
	Prirodoslovno – matematički fakultet	0 (0)	0 (0)	0 (0)	2 (6)	1 (2)
	Stomatološki fakultet	7 (70)	1 (8)	4 (7)	3 (8)	10 (22)
	Sveučilište Sjever	0 (0)	2 (15)	8 (14)	0 (0)	4 (9)
	Tehnički fakultet	0 (0)	0 (0)	2 (3)	2 (6)	2 (4)
	Učiteljski fakultet	1 (10)	1 (8)	5 (8)	2 (6)	2 (4)
	Zdravstveno veleučilište	0 (0)	1 (8)	1 (2)	5 (13)	2 (4)
	Ostalo	0 (0)	1 (8)	6 (10)	3 (8)	4 (9)
	UKUPNO	10 (100)	13 (100)	59 (100)	36 (100)	47 (100)
<i>P*</i>		0,36				

* χ^2 test

Tablica 12. Znanja studenata s obzirom na fakultet za tvrdnju „Prije svakog postupka izbjeljivanja potrebno je ukloniti meke i tvrde naslage na zubima.“

Znanja		Prije svakog postupka izbjeljivanja potrebno je ukloniti meke i tvrde naslage na zubima.				
		1	2	3	4	5
Broj (%) ispitanika	Edukacijsko – rehabilitacijski fakultet	0 (0)	0 (0)	0 (0)	2 (5)	2 (2)
	Ekonomski fakultet	0 (0)	0 (0)	4 (29)	10 (27)	14 (12)
	Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (3)	2 (2)
	Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (3)	3 (3)
	Filozofski fakultet	0 (0)	0 (0)	3 (21)	1 (3)	12 (11)
	Medicinski fakultet	0 (0)	0 (0)	1 (7)	2 (5)	11 (9)
	Međimursko veleučilište	0 (0)	1 (100)	1 (7)	1 (3)	3 (3)
	Pravni fakultet	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (8)	5 (4)
	Prirodoslovno – matematički fakultet	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (3)
	Stomatološki fakultet	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	25 (22)
	Sveučilište Sjever	0 (0)	0 (0)	0 (0)	5 (14)	9 (7)
	Tehnički fakultet	0 (0)	0 (0)	2 (15)	2 (5)	2 (2)
	Učiteljski fakultet	0 (0)	0 (0)	3 (21)	4 (11)	4 (4)
	Zdravstveno veleučilište	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (8)	6 (5)
	Ostalo	0 (0)	0 (0)	0 (0)	2 (5)	12 (11)
	UKUPNO	0 (100)	1 (100)	14 (100)	37 (100)	113 (100)
<i>P*</i>		0,43				

* χ^2 test

Tablica 13. Znanja studenata s obzirom na fakultet za tvrdnju „Profesionalno izbjeljivanje zubi u ordinaciji je najsigurnija i metoda s najvećim učinkom.“

Znanja		Profesionalno izbjeljivanje zubi u ordinaciji je najsigurnija i metoda s najvećim učinkom.				
		1	2	3	4	5
Broj (%) ispitanika	Edukacijsko – rehabilitacijski fakultet	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	4 (3)
	Ekonomski fakultet	0 (0)	0 (0)	3 (50)	3 (11)	22 (18)
	Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (2)
	Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	4 (3)
	Filozofski fakultet	0 (0)	0 (0)	1 (17)	4 (14)	11 (8)
	Medicinski fakultet	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (11)	11 (8)
	Međimursko veleučilište	0 (0)	0 (0)	0 (0)	2 (7)	4 (3)
	Pravni fakultet	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	8 (6)
	Prirodoslovno – matematički fakultet	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (2)
	Stomatološki fakultet	0 (0)	0 (0)	1 (17)	5 (18)	19 (15)
	Sveučilište Sjever	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (11)	11 (8)
	Tehnički fakultet	0 (0)	0 (0)	0 (0)	2 (7)	4 (3)
	Učiteljski fakultet	0 (0)	0 (0)	1 (17)	2 (7)	8 (6)
	Zdravstveno veleučilište	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (11)	6 (5)
	Ostalo	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (3)	13 (10)
	UKUPNO	0 (100)	0 (100)	6 (100)	28 (100)	131 (100)
<i>P*</i>		0,99				

* χ^2 test

Tablica 14. Znanja studenata s obzirom na fakultet za tvrdnju „Profesionalnom metodom izbjeljivanje mogu se oštetiti zubi.“

Znanja		Profesionalnom metodom izbjeljivanja mogu se oštetiti zubi.				
		1	2	3	4	5
Broj (%) ispitanika	Edukacijsko – rehabilitacijski fakultet	0 (0)	1 (4)	3 (4)	0 (0)	0 (0)
	Ekonomski fakultet	1 (5)	7 (27)	14 (19)	5 (20)	1 (6)
	Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije	1 (5)	2 (7)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu	1 (5)	1 (4)	2 (3)	0 (0)	0 (0)
	Filozofski fakultet	3 (17)	1 (4)	8 (11)	2 (8)	2 (12)
	Medicinski fakultet	2 (11)	0 (0)	7 (9)	2 (8)	3 (18)
	Međimursko veleučilište	0 (0)	3 (12)	1 (1)	2 (8)	0 (0)
	Pravni fakultet	0 (0)	2 (7)	1 (1)	3 (12)	2 (12)
	Prirodoslovno – matematički fakultet	1 (5)	0 (0)	1 (1)	1 (4)	0 (0)
	Stomatološki fakultet	4 (21)	2 (7)	13 (17)	3 (12)	3 (18)
	Sveučilište Sjever	4 (21)	2 (7)	5 (6)	2 (8)	1 (6)
	Tehnički fakultet	0 (0)	0 (0)	5 (6)	0 (0)	1 (6)
	Učiteljski fakultet	0 (0)	2 (7)	7 (9)	1 (4)	1 (6)
	Zdravstveno veleučilište	1 (5)	2 (7)	4 (5)	2 (8)	0 (0)
	Ostalo	1 (5)	2 (7)	6 (8)	2 (8)	3 (18)
	UKUPNO	19 (100)	27 (100)	77 (100)	25 (100)	17 (100)
<i>P*</i>		0,30				

* χ^2 test

Isti uzorak kao i kod tablice 10 je vidljiv kod tvrdnje povezane s ponavljanjem postupka izbjeljivanja nakon nekog vremena (χ^2 test, $P = 0,01$) (Tablica 15).

Tablica 15. Znanja studenata s obzirom na fakultet za tvrdnju „Postupak izbjeljivanja zubi potrebno je ponoviti nakon nekog vremena.“

Znanja		Postupak izbjeljivanja zubi potrebno je ponoviti nakon nekog vremena.				
		1	2	3	4	5
Broj (%) ispitanika	Edukacijsko – rehabilitacijski fakultet	0 (0)	0 (0)	1 (5)	3 (5)	0 (0)
	Ekonomski fakultet	0 (0)	0 (0)	4 (18)	10 (18)	14 (16)
	Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije	0 (0)	1 (50)	0 (0)	0 (0)	2 (2)
	Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu	0 (0)	1 (50)	1 (5)	1 (2)	1 (1)
	Filozofski fakultet	0 (0)	0 (0)	1 (5)	9 (17)	6 (7)
	Medicinski fakultet	0 (0)	0 (0)	1 (5)	6 (11)	7 (8)
	Međimursko veleučilište	0 (0)	0 (0)	1 (5)	3 (5)	2 (2)
	Pravni fakultet	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (5)	5 (6)
	Prirodoslovno – matematički fakultet	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 (4)
	Stomatološki fakultet	0 (0)	0 (0)	2 (10)	5 (9)	18 (21)
	Sveučilište Sjever	0 (0)	0 (0)	3 (14)	4 (8)	7 (8)
	Tehnički fakultet	0 (0)	0 (0)	1 (5)	3 (5)	2 (2)
	Učiteljski fakultet	0 (0)	0 (0)	2 (10)	2 (4)	7 (8)
	Zdravstveno veleučilište	0 (0)	0 (0)	0 (0)	5 (9)	4 (5)
	Ostalo	0 (0)	0 (0)	4 (18)	1 (2)	9 (10)
	UKUPNO	0 (100)	2 (100)	21 (100)	55 (100)	87 (100)
	<i>P*</i>		0,01			

* χ^2 test

Što se tiče znanja studenata o izbjeljivanju zubi za tvrdnju „Izbjeljivati možemo isključivo zdrave zube.“ nema značajnih razlika (Tablica 16).

Tablica 16. Znanja studenata s obzirom na fakultet za tvrdnju „Izbjeljivati možemo isključivo zdrave zube.“

Znanja		Izbjeljivanje koje pacijent provodi samoinicijativno kod kuće može oštetiti zube.				
		1	2	3	4	5
Broj (%) ispitanika	Edukacijsko – rehabilitacijski fakultet	0 (0)	0 (0)	2 (6)	1 (2)	1 (1)
	Ekonomski fakultet	0 (0)	0 (0)	6 (19)	11 (23)	11 (13)
	Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije	0 (0)	0 (0)	1 (3)	0 (0)	2 (3)
	Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu	0 (0)	0 (0)	1 (3)	0 (0)	3 (4)
	Filozofski fakultet	1 (100)	0 (0)	4 (13)	4 (9)	7 (9)
	Medicinski fakultet	0 (0)	0 (0)	1 (3)	5 (11)	8 (10)
	Međimursko veleučilište	0 (0)	0 (0)	2 (6)	3 (6)	1 (1)
	Pravni fakultet	0 (0)	0 (0)	1 (3)	4 (9)	3 (4)
	Prirodoslovno – matematički fakultet	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (2)	2 (3)
	Stomatološki fakultet	0 (0)	0 (0)	3 (10)	6 (13)	16 (20)
	Sveučilište Sjever	0 (0)	2 (33)	2 (6)	3 (6)	7 (9)
	Tehnički fakultet	0 (0)	1 (17)	0 (0)	1 (2)	4 (5)
	Učiteljski fakultet	0 (0)	0 (0)	5 (16)	1 (2)	5 (6)
	Zdravstveno veleučilište	0 (0)	2 (33)	2 (6)	3 (6)	2 (3)
	Ostalo	0 (0)	1 (17)	2 (6)	4 (9)	7 (9)
	UKUPNO	1 (100)	6 (100)	32 (100)	47 (100)	79 (100)
<i>P*</i>		0,43				

* χ^2 test

U tablici 17 je vidljivo da značajan broj ispitanika smatra da su dentalni asistenti/medicinske sestre osposobljeni za profesionalno izbjeljivanje zubi (χ^2 test, $P < 0,001$).

Tablica 17. Znanja studenata s obzirom na fakultet za pitanje „Tko je osposobljen za profesionalno izbjeljivanje zubi?“

Znanja		Tko je osposobljen za profesionalno izbjeljivanje zubi?			
		Doktor dentalne medicine	Dentalni asistent/ medicinska sestra	Dentalni higijeničar	Netko drugi (samostalno, kozmetičar)
Broj (%) ispitanika	Edukacijsko – rehabilitacijski fakultet	4 (3)	0 (0)	3 (4)	0 (0)
	Ekonomski fakultet	28 (17)	5 (17)	14 (18)	0 (0)
	Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije	3 (2)	3 (11)	3 (4)	1 (100)
	Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu	4 (3)	2 (6)	2 (2)	0 (0)
	Filozofski fakultet	13 (8)	3 (11)	7 (9)	0 (0)
	Medicinski fakultet	14 (9)	3 (11)	6 (8)	0 (0)
	Međimursko veleučilište	4 (3)	2 (6)	1 (1)	0 (0)
	Pravni fakultet	7 (4)	1 (4)	1 (1)	0 (0)
	Prirodoslovno – matematički fakultet	3 (2)	1 (4)	1 (1)	0 (0)
	Stomatološki fakultet	25 (16)	1 (4)	17 (22)	0 (0)
	Sveučilište Sjever	14 (9)	3 (11)	4 (5)	0 (0)
	Tehnički fakultet	4 (3)	0 (0)	2 (2)	0 (0)
	Učiteljski fakultet	10 (6)	1 (4)	7 (9)	0 (0)
	Zdravstveno veleučilište	9 (6)	0 (0)	3 (4)	0 (0)
	Ostalo	14 (9)	3 (11)	8 (10)	0 (0)
	UKUPNO	156 (100)	28 (100)	79 (100)	1 (100)
<i>P*</i>		< 0,001			

* χ^2 test

Ispitanici koji ne pohađaju fakultet s područja prirodnih znanosti ili biomedicine i zdravstva, značajno manje poznaju dostupne metode za izbjeljivanje zubi (χ^2 test, $P < 0,001$) (Tablica 18).

Tablica 18. Stavovi studenata o izbjeljivanju zubi s obzirom na fakultet za pitanje „U kojoj mjeri poznajete sve dostupne metode za izbjeljivanje zubi (profesionalno ili samostalno kod kuće)?“.

Stavovi		U kojoj mjeri poznajete sve dostupne metode za izbjeljivanje zubi (profesionalno ili samostalno kod kuće)?			
		Ne poznajem	Vrlo malo	Donekle	Jako dobro
Broj (%) ispitanika	Edukacijsko – rehabilitacijski fakultet	0 (0)	2 (3)	2 (3)	0 (0)
	Ekonomski fakultet	6 (35)	5 (9)	17 (24)	0 (0)
	Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije	0 (0)	2 (3)	1 (1)	0 (0)
	Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu	1 (6)	2 (3)	1 (1)	0 (0)
	Filozofski fakultet	2 (12)	8 (14)	5 (7)	1 (5)
	Medicinski fakultet	0 (0)	5 (9)	8 (11)	1 (5)
	Međimursko veleučilište	1 (6)	2 (3)	3 (5)	0 (0)
	Pravni fakultet	0 (0)	3 (5)	5 (7)	0 (0)
	Prirodoslovno – matematički fakultet	1 (6)	0 (0)	2 (3)	0 (0)
	Stomatološki fakultet	0 (0)	1 (1)	8 (12)	16 (85)
	Sveučilište Sjever	3 (17)	6 (10)	5 (7)	0 (0)
	Tehnički fakultet	0 (0)	6 (10)	0 (0)	0 (0)
	Učiteljski fakultet	1 (6)	5 (9)	5 (7)	0 (0)
	Zdravstveno veleučilište	1 (6)	4 (7)	3 (5)	1 (5)
	Ostalo	1 (6)	8 (14)	5 (7)	0 (0)
	UKUPNO		17 (100)	59 (100)	70 (100)
<i>P*</i>		< 0,001			

* χ^2 test

Što se tiče stavova studenata o izbjeljivanju zubi za pitanje „Koji Vam je najvažniji čimbenik pri odlučivanju o provedbi izbjeljivanja zubi?“ i pitanje „Koji je izvor Vaših informacija o izbjeljivanju zubi?“ nema značajne razlike (Tablica 19 - 20).

Tablica 19. Stavovi studenata o izbjeljivanju zubi s obzirom na fakultet za pitanje „Koji Vam je najvažniji čimbenik pri odlučivanju o provedbi izbjeljivanja zubi?“

Stavovi		Koji Vam je najvažniji čimbenik pri odlučivanju o provedbi izbjeljivanja zubi?			
		Troškovi postupka izbjeljivanja	Uspješnost provedbe postupka izbjeljivanja	Nedostatak informacija o izbjeljivanju	Niti jedan
Broj (%) ispitanika	Edukacijsko – rehabilitacijski fakultet	2 (5)	2 (2)	0 (0)	0 (0)
	Ekonomski fakultet	9 (22)	15 (16)	1 (7)	3 (21)
	Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije	1 (3)	2 (2)	0 (0)	0 (0)
	Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu	1 (3)	3 (3)	0 (0)	0 (0)
	Filozofski fakultet	7 (18)	6 (6)	0 (0)	3 (21)
	Medicinski fakultet	2 (5)	9 (9)	2 (14)	1 (7)
	Međimursko veleučilište	0 (0)	5 (5)	1 (7)	0 (0)
	Pravni fakultet	0 (0)	5 (5)	2 (14)	1 (7)
	Prirodoslovno – matematički fakultet	2 (5)	1 (1)	0 (0)	0 (0)
	Stomatološki fakultet	1 (3)	20 (21)	1 (7)	3 (21)
	Sveučilište Sjever	3 (8)	10 (10)	1 (7)	0 (0)
	Tehnički fakultet	2 (5)	3 (3)	0 (0)	1 (7)
	Učiteljski fakultet	2 (5)	6 (6)	3 (21)	0 (0)
	Zdravstveno veleučilište	4 (10)	4 (4)	0 (0)	1 (7)
	Ostalo	3 (8)	7 (7)	3 (21)	1 (7)
UKUPNO		39 (100)	98 (100)	14 (100)	14 (100)
P*		0,14			

* χ^2 test

Tablica 20. Stavovi studenata s obzirom na fakultet za pitanje „Koji je izvor Vaših informacija o izbjeljivanju zubi?“

Stavovi		Koji je izvor Vaših informacija o izbjeljivanju zubi? (moguće više odgovora)				
		Stomatološki tim	Prijatelji i obitelj	Internet (Google, društvene mreže)	Mediji (TV, radio, časopis, novine)	Nisam upoznat/a s izbjeljivanjem zubi
Broj (%) ispitanika	Edukacijsko – rehabilitacijski fakultet	0 (0)	1 (2)	4 (3)	2 (5)	0 (0)
	Ekonomski fakultet	7 (11)	9 (19)	24 (21)	7 (17)	2 (13)
	Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije	2 (3)	1 (2)	1 (1)	0 (0)	1 (6)
	Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu	1 (2)	1 (2)	4 (3)	1 (3)	0 (0)
	Filozofski fakultet	4 (6)	9 (19)	14 (12)	4 (10)	1 (6)
	Medicinski fakultet	6 (10)	5 (11)	8 (7)	3 (8)	2 (13)
	Međimursko veleučilište	1 (2)	3 (6)	6 (5)	3 (8)	0 (0)
	Pravni fakultet	2 (3)	4 (8)	8 (7)	2 (5)	0 (0)
	Prirodoslovno – matematički fakultet	0 (0)	1 (2)	2 (2)	0 (0)	1 (6)
	Stomatološki fakultet	23 (37)	4 (8)	10 (9)	4 (10)	0 (0)
	Sveučilište Sjever	7 (11)	2 (4)	8 (7)	1 (3)	3 (19)
	Tehnički fakultet	1 (2)	0 (0)	4 (3)	1 (3)	1 (6)
	Učiteljski fakultet	1 (2)	1 (2)	8 (7)	2 (5)	3 (19)
	Zdravstveno veleučilište	3 (5)	2 (4)	5 (4)	6 (15)	0 (0)
	Ostalo	4 (6)	5 (11)	11 (9)	3 (8)	2 (13)
UKUPNO		62 (100)	48 (100)	117 (100)	39 (100)	16 (100)
P*		0,89				

* χ^2 test

Vidljivo je da ispitanici koji ne pohađaju fakultet s područja prirodnih znanosti ili biomedicine i zdravstva u većoj mjeri nisu zainteresirani znati nešto više o izbjeljivanju zubi (χ^2 test, $P = 0,04$) (Tablica 21).

Tablica 21. Stavovi studenata o izbjeljivanju zubi s obzirom na fakultet za pitanje „Biste li voljeli znati nešto više o izbjeljivanju zubi?“

Stavovi		Biste li voljeli znati nešto više o izbjeljivanju zubi?		
		Da	Ne	Ne znam
Broj (%) ispitanika	Edukacijsko – rehabilitacijski fakultet	4 (3)	0 (0)	0 (0)
	Ekonomski fakultet	20 (15)	5 (50)	3 (19)
	Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije	3 (2)	0 (0)	0 (0)
	Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu	3 (2)	0 (0)	1 (6)
	Filozofski fakultet	12 (9)	1 (10)	3 (19)
	Medicinski fakultet	14 (10)	0 (0)	0 (0)
	Međimursko veleučilište	5 (4)	0 (0)	1 (6)
	Pravni fakultet	8 (6)	0 (0)	0 (0)
	Prirodoslovno – matematički fakultet	2 (1)	0 (0)	1 (6)
	Stomatološki fakultet	22 (16)	2 (20)	1 (6)
	Sveučilište Sjever	13 (9)	0 (0)	1 (6)
	Tehnički fakultet	6 (4)	0 (0)	0 (0)
	Učiteljski fakultet	9 (6)	0 (0)	2 (13)
	Zdravstveno veleučilište	8 (6)	0 (0)	1 (6)
	Ostalo	10 (7)	2 (20)	2 (13)
UKUPNO		139 (100)	10 (100)	16 (100)
<i>P*</i>		0,04		

* χ^2 test

5. RASPRAVA

Strukturu ispitanika čine studenti Republike Hrvatske. U ispitivanje je bilo uključeno ukupno 165 studenata koji su u vrijeme provođenja istraživanja pristali ispuniti anketni upitnik. Istraživanje je provedeno tijekom lipnja i srpnja 2021. godine. U odnosu na spol, u istraživanju su sudjelovala 25 (15 %) muškaraca i 140 (85 %) žena. Slično istraživanje provedeno je 2016. na fakultetima Sveučilišta u Zagrebu na uzorku od 158 studenata te je od ukupnog broja studenata 56 (35 %) bilo muškog, a 102 (65 %) ženskog spola (21). Uspoređujući navedeno istraživanje s ovim istraživanjem, vidljiva je razlika u broju ispitanika koji su pristali ispuniti anketu te da je ženski spol dominantniji u oba slučaja. Prosječna dob ispitanika iskazana medijanom dobi iznosi 25 godina. Najviše ispitanika živi u Gradu Zagrebu 36 (22 %). Ako uzmemo u obzir da je Zagreb glavni grad Hrvatske takav rezultat se može očekivati. Studenti Ekonomskog fakulteta, njih 28 (17 %), su dali najviše doprinosa ovom istraživanju. Slijede odgovori studenata Stomatološkog fakulteta 25 (15 %) te studenata Filozofskog fakulteta 16 (9,70 %). Najveći broj ispitanika, njih 94 (57 %), je djelomično zadovoljno socioekonomskim statusom, 61 (37 %) ispitanika je potpuno zadovoljno a 10 (6 %) ispitanika je nezadovoljno socioekonomskim statusom. Većina ispitanika, njih 93 (56 %), navodi kako nisu izbjeljivali zube ali njih 69 (42 %) bi željeli izbjeljiti zube. Od 72 (44 %) ispitanika koji su izbjeljivali zube, najviše ih je provodilo samoinicijativno izbjeljivanje, njih 60 (35 %), dok samo 15 (9 %) ispitanika navodi da je zube izbjeljivalo profesionalno (u stomatološkoj ordinaciji). Slično istraživanje provedeno je 2012. godine na 385 studenata nigerijskog sveučilišta te je utvrđeno da od 68 (17 %) ispitanika koji su izbjeljivali zube njih 36 (52,9 %) je provodilo samoinicijativno izbjeljivanje (22). Vidljivo je da je većina ispitanika u oba istraživanja provodila samoinicijativno izbjeljivanje ali u sadašnjem istraživanju više je ispitanika navelo da su izbjeljivali zube nekom tehnikom izbjeljivanja.

Najveći broj ispitanika pokazao je dobar nivo znanja o izbjeljivanju zubi. Većina ispitanika, njih 118 (71 %), zna da je za ispravno provođenje postupka izbjeljivanja zubi važno postaviti dijagnozu i napraviti plan terapije. S tvrdnjom da izbjeljivati možemo isključivo zdrave zube najviše ispitanika, njih 50 (36 %), se niti slaže niti ne slaže. Većina ispitanika, njih 113 (68 %), zna da je prije svakog postupka izbjeljivanja potrebno ukloniti meke i tvrde naslage na zubima. Većina ispitanika, njih 131 (79 %), zna da je profesionalno izbjeljivanje zubi u ordinaciji najsigurnija i metoda s najvećim učinkom. Da se profesionalnom metodom izbjeljivanja mogu oštetiti zubi najviše ispitanika, njih 77 (47 %), se niti slaže niti ne slaže.

Više od polovice ispitanika, njih 87 (53 %), zna da je postupak izbjeljivanja zubi potrebno ponoviti nakon nekog vremena. Najveći broj ispitanika, njih 79 (48 %), zna da izbjeljivanje koje pacijent provodi samoinicijativno kod kuće može oštetiti zube. Na pitanje tko je osposobljen za izbjeljivanje zubi većina ispitanika, njih 156 (94 %), je odgovorilo da su to doktori dentalne medicine a njih 79 (48 %) da su i dentalni higijeničari osposobljeni za izbjeljivanje zubi.

Statistički značajna razlika pronađena je kod znanja ispitanika s obzirom na dob i fakultet. Utvrđeno je da su ispitanici dobne skupine od 19 do 24 godina značajno više neodlučni treba li postupak izbjeljivanja ponoviti nakon nekog vremena. Osim toga, utvrđeno je da su studenti Stomatološkog fakulteta bolje upoznati s izbjeljivanjem zubi od ostalih studenata. Takvi rezultati su dobiveni iz istraživanja provedenog u Zagrebu u kojem su studenti Stomatološkog fakulteta također pokazali najviše znanja o izbjeljivanju zubi (21).

Najviše ispitanika, njih 70 (42 %) donekle poznaje sve dostupne metode za izbjeljivanje zubi (profesionalno ili samostalno kod kuće). Većina ispitanika, njih 98 (59 %), navodi da im uspješnost postupka izbjeljivanja predstavlja najvažniji čimbenik pri odluci o provedbi izbjeljivanja zubi. Na pitanje o izvoru informacija vezanih uz izbjeljivanje zubi, čak 117 (71 %) ispitanika navodi da je Internet (Google, društvene mreže) glavni izvor. U istraživanju u Nigeriji dobiveni su slični rezultati odnosno ukupno 143 (35,8 %) ispitanika navodi da su im glavni izvori informacija prijatelji/rodbina, stomatolozi i Internet (22). Većina ispitanika, njih 139 (84 %), navodi da bi voljeli znati nešto više o izbjeljivanju zubi.

Statistički značajna razlika pronađena je kod stavova ispitanika s obzirom na dob, socioekonomski status i fakultet. Utvrđeno je da ispitanici dobnih skupina od 19 do 24 godina značajno bolje poznaju sve dostupne metode za izbjeljivanje zubi (profesionalno ili samostalno kod kuće) od ispitanika dobnih skupina do 31 godine. Osim toga, utvrđeno je da ispitanici koji su nezadovoljni svojim socioekonomskim statusom značajno više ne poznaju ili poznaju vrlo malo dostupne metode za izbjeljivanje zubi. Što se tiče izvora informacija o izbjeljivanju zubi, utvrđeno je da je ispitanicima koji su zadovoljni svojim socioekonomskim statusom glavni izvor informacija stomatologa, dok je osobama koje nisu zadovoljne svojim socioekonomskim statusom Internet glavni izvor informacija. Utvrđeno je i da ispitanici koji ne pohađaju fakultet s područja prirodnih znanosti ili biomedicine i zdravstva značajno manje poznaju dostupne metode za izbjeljivanje zubi te u većoj mjeri nisu zainteresirani znati nešto više o izbjeljivanju zubi od ispitanika koji pohađaju Medicinski ili Stomatološki fakultet.

6. ZAKLJUČAK

Na temelju provedenog istraživanja i dobivenih rezultata može se zaključiti sljedeće:

- većina ispitanika poznaje sve dostupne metode izbjeljivanja zubi
- najviše ispitanika nije izbjeljivalo zube ali bi ih željeli izbijeliti
- od ispitanika koji su izbjeljivali zube najviše ih je provodilo samoinicijativno izbjeljivanje
- većina ispitanika zna da je za ispravno provođenje postupka izbjeljivanja zubi važno postaviti dijagnozu i napraviti plan terapije i da je prije svakog postupka izbjeljivanja potrebno ukloniti meke i tvrde naslage na zubima
- većina ispitanika zna da je profesionalno izbjeljivanje zubi u ordinaciji najsigurnija i metoda s najvećim učinkom i da ga provode doktor dentalne medicine i dentalni higijeničar ali nisu sigurni mogu li se oštetiti zubi
- veći broj ispitanika zna da izbjeljivanje koje se provodi samoinicijativno kod kuće može oštetiti zube
- uspješnost postupka izbjeljivanja većini ispitanika predstavlja najvažniji čimbenik pri odluci o provedbi izbjeljivanja zubi
- najvećem broju ispitanika internet (Google, društvene mreže) je glavni izvor informacija
- velik broj ispitanika želi znati više o izbjeljivanju zubi
- uočena je razlika kod znanja pacijenata o izbjeljivanju zubi s obzirom na dob i fakultet
- značajnija razlika pronađena je u stavovima studenata o izbjeljivanju zubi s obzirom na dob, socioekonomski status i fakultet

7. SAŽETAK

Cilj istraživanja: Svrha istraživanja je ispitati znanja i stavove studenata o izbjeljivanju zubi, ispitati izvore informiranja studenata o izbjeljivanju zubi te utvrditi koji čimbenici utječu u donošenju odluke o provedbi izbjeljivanja zubi.

Nacrt studije: Studija je ustrojena kao presječna.

Ispitanici i metode: U ovom istraživanju je sudjelovalo 165 studenata. Istraživanje je provedeno u lipnju i srpnju 2021. godine. Za potrebe istraživanja upotrebljavan je online anonimni anketni upitnik.

Rezultati: Većina ispitanika poznaje sve dostupne metode izbjeljivanja zubi. Ispitanici su pokazali dobro znanje o izbjeljivanju zubi s iznimkom u znanjima da se izbjeliti mogu isključivo zdravi zubi i da se profesionalnom metodom izbjeljivanja mogu oštetiti zubi. Najveći broj ispitanika navodi internet (Google, društvene mreže) kao glavni izvor informacija o izbjeljivanju zubi. Uspješnost postupka izbjeljivanja većini ispitanika predstavlja najvažniji čimbenik pri odluci o provedbi izbjeljivanja zubi. Statistički značajnije razlike pronađene su u znanjima studenata s obzirom na dob i fakultet i u stavovima studenata s obzirom na dob, socioekonomski status i fakultet.

Zaključak: Podatci ispitanika koji su odlučili prisustvovati u ovom istraživanju doveli su do zaključka da je znanje o izbjeljivanju zubi dobro, stavovi su podijeljeni te da je značajan broj ispitanika izrazio želju za proširenjem informacija o izbjeljivanju zubi. Važno je da doktori dentalne medicine prošire svijest o dostupnosti informacija u ordinaciji te da informiraju studente o metodama, načinu provedbe, indikacijama i kontraindikacijama izbjeljivanja zubi kako bi poboljšali njihovo znanje i izbjegli neželjene učinke izbjeljivanja zubi.

Ključne riječi: izbjeljivanje zubi; stavovi; studenti; znanja

8. SUMMARY

Knowledge and attitudes of students on teeth whitening

Objectives: The purpose of this study is to examine the knowledge and attitudes of students regarding teeth whitening, to examine the sources of information regarding teeth whitening as well as to determine which factors affect the decision making process of the implementation of teeth whitening.

Study Design: The study is structured as cross-sectional.

Participants and Methods: 165 students were included in this research. The research was conducted in June and July 2021. An anonymous online questionnaire was used for conducting this research.

Results: The survey involved 165 participants. The majority of the participants is familiar with all the available methods of teeth whitening. The examinees showed good knowledge of teeth whitening with the exception of the fact that only healthy teeth can be whitened as well as the fact that teeth can be harmed in spite of the professional method. Most participants listed the Internet (Google, social media networks) as the main source of information regarding teeth whitening. The most important factor for most participants when deciding whether to implement teeth whitening or not is the success of the procedure. Statistically significant differences were found in the students' knowledge depending on their age and university education as well as in their attitudes depending on their age, the socioeconomic status and the university education.

Conclusion: Based on the information provided by the participants willing to take part in the study, it can be concluded that the examinees have good knowledge of teeth whitening and that the attitudes are divided with a significant number of examinees expressing a desire to expand their knowledge of teeth whitening. It is essential for dentists to raise awareness of the availability of information in the dental office as well as to inform students about the methods, the ways of execution, the indications and the contraindications of teeth whitening in order to improve their comprehension and to avoid side effects of undertaking the teeth whitening process.

Keywords: teeth whitening; attitudes; students; knowledge

9. LITERATURA

1. Joiner A, Luo W. Tooth colour and whiteness: A review. *J Dent.* 2017;67S:S3-S10.
2. Nogueira JS, Lins-Filho PC, Dias MF, Silva MF, Guimarães RP. Does consumption of staining drinks compromise the result of tooth whitening?. *J Clin Exp Dent.* 2019;11(11):e1012-e1017.
3. Klarić Sever E. Izbjeljivanje zubi. U: Tarle Z, urednik. *Restaurativna dentalna medicina.* Zagreb. Medicinska naklada; 2019. str. 343-368.
4. Rotstein I, Walton RE. Izbjeljivanje obojenih zubi: unutrašnje i vanjsko. U: Torabinejad M, Walton RE, ur. *Endodoncija: načela i praksa.* 4. izd. Zagreb. Naklada slap; 2009. str. 391-403.
5. Blanchard D, van Wissen K. Home-based chemically induced whitening (bleaching) of teeth in adults: A summary of a systematic review. *Public Health Nurs.* 2020;37(4):626-627.
6. Bachmann L, Thomé Sena E, Fernando Stolf S, Maria Zezell D. Dental discolouration after thermal treatment. *Arch Oral Biol.* 2004;49(3):233-8.
7. Epple M, Meyer F, Enax J. A Critical Review of Modern Concepts for Teeth Whitening. *Dent J (Basel).* 2019;7(3):79.
8. Dinç Ata G, Gokay O, Müjdecı A, Kivrak TC, Mokhtari Tavana A. Effect of various teas on color stability of resin composites. *Am J Dent.* 2017;30(6):323-328.
9. Carlos NR, Pinto A, do Amaral F, França F, Turssi CP, Basting RT. Influence of Staining Solutions on Color Change and Enamel Surface Properties During At-home and In-office Dental Bleaching: An In Situ Study. *Oper Dent.* 2019;44(6):595-608.
10. Goldstein RE. Promijenite svoj osmijeh: otkrijte kako novi osmijeh može promijeniti vaš život. Zagreb: Media ogled; 2011. str. 27-35.
11. Rezo V, Pavić A, Pavelić B. Uvod U Izbjeljivanje zubi: I Dio: Teoretske osnove. *Sonda.* 2014;15(21):32-6.
12. Vodanović M. Izbjeljivanje zuba. *Zdrav život.* 2011; 97: 42-5.
13. Maran BM, Matos TP, de Castro ADS, et al. In-office bleaching with low/medium vs. high concentrate hydrogen peroxide: A systematic review and meta-analysis. *J Dent.* 2020;103:103499.
14. Attin T, Paqué F, Ajam F, Lennon AM. Review of the current status of tooth whitening with the walking bleach technique. *Int Endod J.* 2003;36(5):313-29.

15. Tran L, Orth R, Parashos P, et al. Depletion Rate of Hydrogen Peroxide from Sodium Perborate Bleaching Agent. *J Endod.* 2017;43(3):472-476.
16. Meurman JH, Murtomaa H, Le Bell Y, Scully C, Autti H, ur. *Dental Mammoth: osnove kliničke dentalne medicine*. EU. Dental Mammoth Ltd; 2018.
17. Glavina D. Izbjeljivanje zubi. *Sonda.* 2003; 5(8-9):58-62.
18. Naidu AS, Bennani V, Brunton JMAP, Brunton P. Over-the-Counter Tooth Whitening Agents: A Review of Literature. *Braz Dent J.* 2020;31(3):221-235.
19. Monteiro D, Moreira A, Cornacchia T, Magalhães C. Evaluation of the effect of different enamel surface treatments and waiting times on the staining prevention after bleaching. *J Clin Exp Dent.* 2017;9(5):e677-e681.
20. Marušić M i sur. *Uvod u znanstveni rad u medicini.* 6. Zagreb: Medicinska naklada; 2019.
21. Diklić D, Sever EK, Galić N, Spajić J, Prskalo K. Attitudes of Students of Different Schools of University of Zagreb on Tooth Bleaching. *Acta Stomatol Croat.* 2016;50(4):301-309.
22. Azodo CC, Ogbomo AC, Agbor MA. Tooth bleaching and young adults in Nigeria: knowledge, experiences and intention. *Odontostomatol Trop.* 2012 Dec;35(140):47-54.

11. PRILOZI

1. Izjava i dokument o pristanku i suglasnosti ispitanika za sudjelovanje u istraživanju
2. Anketni upitnik „Znanja i stavovi studenata o izbjeljivanju zubi“

Prilog 1. Izjava i dokument o pristanku i suglasnosti ispitanika za sudjelovanje u istraživanju

IZJAVA I DOKUMENT O PRISTANKU I SUGLASNOSTI ISPITANIKA ZA SUDJELOVANJE U ISTRAŽIVANJU

Pročitao/la sam obavijest o istraživanju, u svojstvu ispitanika, u svezi sudjelovanja u istraživanju koje provodi Debora Lovrenčić, studentica Sveučilišnog preddiplomskog studija Dentalne higijene u Osijeku.

Dobio/la sam iscrpna objašnjenja, dana mi je mogućnost postavljanja svih pitanja vezanih uz ovo istraživanje. Na pitanje mi je odgovoreno jezikom koji je meni bio razumljiv. Svrha i korist istraživanja su mi objašnjeni.

Razumijem da će podaci o mojoj procjeni bez mojih identifikacijskih podataka biti dostupni voditelju istraživanja, Etičkom povjerenstvu Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek, kako bi analizirali, provjeravali ili umnožavali podatke koji su važni za procjenu rezultata istraživanja.

Razumijem kako se bilo kada mogu povući iz istraživanja, bez ikakvih posljedica, čak i bez obrazloženja moje odluke o povlačenju.

Također, razumijem kako ću nakon potpisivanja ovog obrasca i ja dobiti jedan primjerak istoga. Potpisom ovog obrasca suglasan/a sam se pridržavati uputa istraživača.

ISPITANIK (ime i prezime): _____

POTPIS: _____

DATUM: _____

**ISTRAŽIVAČ: Debora Lovrenčić, studentica Sveučilišnog preddiplomskog studija
Dentalne higijene u Osijeku**

Znanja i stavovi studenata o izbjeljivanju zubi

Poštovani/a,

molim Vas za sudjelovanje u istraživanju završnog rada "Znanja i stavovi studenata o izbjeljivanju zubi" čiji je cilj ispitati znanje i stavove studenata o izbjeljivanju zubi te ispitati izvore informiranja studenata o izbjeljivanju zubi. Ovo istraživanje provodi Debora Lovrenčić, studentica Sveučilišnog preddiplomskog studija Dentalne higijene u Osijeku. Kao istraživač dužna sam Vas upoznati sa svrhom istraživanja.

Vaše sudjelovanje u istraživanju je anonimno i potpuno dobrovoljno. Upitnici će biti pohranjeni do završetka istraživanja, a nakon istraživanja uništeni. Vaši će osobni podaci biti u potpunosti zaštićeni i neće se pojavljivati ni na jednom znanstveno – istraživačkom dokumentu povezani s Vašim imenom i neće se pojedinačno objavljivati.

Daljnijim ispunjavanjem upitnika dajete pristanak za sudjelovanje u istraživanju, a imate pravo u bilo kojem trenutku odustati od njega. Prosječno vrijeme ispunjavanja upitnika je 5 minuta. Ukoliko imate dodatnih pitanja u svezi s ovim istraživanjem možete me kontaktirati na mail adresu debora.lovrencic@gmail.com.

Hvala Vam na izdvojenom trudu i vremenu!

1. Dob:

2. Spol:

a) M

b) Ž

3. Koja je županija Vaše mjesto stanovanja?

4. Koji fakultet pohađate?

5. Koliko ste zadovoljni svojim socioekonomskim statusom?

- a) nezadovoljan/na
- b) djelomično zadovoljan/na
- c) potpuno zadovoljan/na

6. U kojoj mjeri poznajete sve dostupne metode za izbjeljivanje zubi (profesionalno ili samostalno kod kuće)?

- a) ne poznajem
- b) vrlo malo
- c) donekle
- d) jako dobro

7. Kojom metodom ste izbjeljivali zube (moguće više odgovora)?

- a) profesionalno (u stomatološkoj ordinaciji)
- b) samostalno kod kuće
- c) samoinicijativno izbjeljivanje
- c) nisam izbjeljivao/la zube

8. Ako niste izbjeljivali zube, bi li željeli izbijeliti zube?

- a) da
- b) ne

9. Za ispravno provođenje postupka izbjeljivanja zubi važno je postaviti dijagnozu i napraviti plan terapije.

- a) uopće se ne slažem
- b) uglavnom se ne slažem
- c) niti se slažem, niti se ne slažem
- d) uglavnom se slažem
- e) u potpunosti se slažem

10. Izbjeljivati možemo isključivo zdrave zube.

- a) uopće se ne slažem
- b) uglavnom se ne slažem
- c) niti se slažem, niti se ne slažem
- d) uglavnom se slažem
- e) u potpunosti se slažem

11. Prije svakog postupka izbjeljivanja potrebno je ukloniti meke i tvrde naslage na zubima.

- a) uopće se ne slažem
- b) uglavnom se ne slažem
- c) niti se slažem, niti se ne slažem
- d) uglavnom se slažem
- e) u potpunosti se slažem

12. Profesionalno izbjeljivanje zubi u ordinaciji je najsigurnija i metoda s najvećim učinkom.

- a) uopće se ne slažem
- b) uglavnom se ne slažem
- c) niti se slažem, niti se ne slažem
- d) uglavnom se slažem
- e) u potpunosti se slažem

13. Profesionalnom metodom izbjeljivanja mogu se oštetiti zubi.

- a) uopće se ne slažem
- b) uglavnom se ne slažem
- c) niti se slažem, niti se ne slažem
- d) uglavnom se slažem
- e) u potpunosti se slažem

14. Postupak izbjeljivanja zubi potrebno je ponoviti nakon nekog vremena.

- a) uopće se ne slažem
- b) uglavnom se ne slažem
- c) niti se slažem, niti se ne slažem
- d) uglavnom se slažem
- e) u potpunosti se slažem

15. Izbjeljivanje koje pacijent provodi samoinicijativno kod kuće može oštetiti zube.

- a) uopće se ne slažem
- b) uglavnom se ne slažem
- c) niti se slažem, niti se ne slažem
- d) uglavnom se slažem
- e) u potpunosti se slažem

16. Tko je osposobljen za profesionalno izbjeljivanje zubi?

- a) doktor dentalne medicine
- b) dentalni higijeničar
- c) dentalni asistent/ medicinska sestra
- d) netko drugi (samostalno, kozmetičar)

17. Koji Vam je najvažniji čimbenik pri odlučivanju o provedbi izbjeljivanja zubi?

- a) troškovi postupka izbjeljivanja zubi
- b) uspješnost provedbe postupka izbjeljivanja zubi
- d) nedostatak informacija o izbjeljivanju zubi
- c) niti jedan

18. Koji je izvor Vaših informacija o izbjeljivanju zubi (moguće više odgovora)?

- a) stomatološki tim
- b) prijatelji i obitelj
- c) mediji (TV, radio, časopis, novine)
- d) internet (Google, društvene mreže)
- e) nisam upoznat/a s izbjeljivanjem zubi

19. Biste li voljeli znati nešto više o izbjeljivanju zubi?

- a) da
- b) ne
- c) ne znam